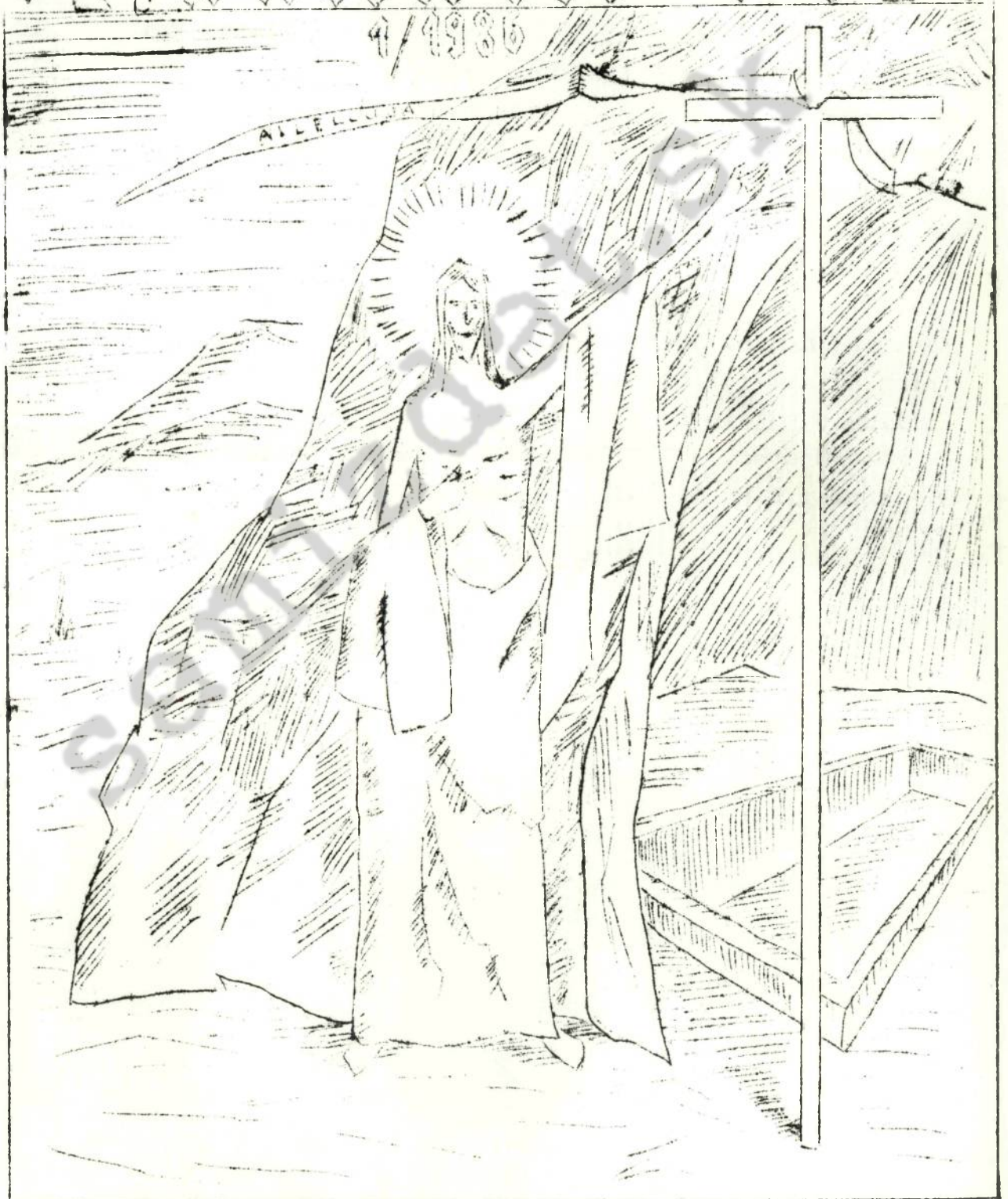

STRAGINSKY SVET

4/1936

O b s a h :

Rudolf Dilong: Svätý František	2
Eugen Vesnin : Na Verne	3
Klára Inovecká : Moja rodná	4
Terciársky katechizmus	5
Jubilejná Metodská kytica na vianočný stôl 1985	6
Obetovanie Tretieho rádu svetských františkánov pod ochranu Božského Srдца Ježišovho	9
Modli sa denne ruženec, daj sa zapísať do "Zlatej knihy"	10
Štefan Vrablec: Kresťanská modlitba	12
Balthasar Fischer : Rôzne spôsoby modlitby...	15
Domáca nočná adorácia a nepretržitá poklona	16
Viliam Lacko, S.J.: Listy svätých-M.M. Alacoque	19
Osobné dojmy z celonočnej adorácie v Trnave....	20
Pobožnosť krížovej cesty	22
Rozjímanie Matky Terezy : Kto je pre mňa Ježiš?	23
Zanechal nám svoju fotografiu	24
Anton Hlinka : Osobnosť biskupa von Gahlena	26
Rodinné ovzdušie a kresťanská výchova	28
Rajmund Ondruš, S.J. : Začali sme celkom nevinne...	31
O. Faber : Hodnota úsmevu	33
Judit	34
Kardinál Ratzinger : Reportáž viery	37
Novinár Mesori v rozhovore s kard. Ratzingerom	38
Pápež Pavol VI. : Z prejavu predst. ženských rehól	39
Prílohy :	
- Duchovná kytica na rok 1986	
- Rozjímaný ruženec	
- Životopis Mohandas Gandího	

S V Ä T Ý F R A N T I Š E K

1. Z tajomných kresiel,
z božieho dvora,
vstal, nebol prešiel
svišt meteora,
~~šlo pásmo svetla~~
po rajskej tráve,
anjelská metla
v anjelskom háve.
2. Tuhú mal páľu
nad lysou zemou
zvuk ideálu,
hlas sladkých vnemov;
~~bols' to ty predsa,~~
žiariaci v kráse:
v handričkách z vreca,
s povrázkom v páse.
3. Ako dych Boží
hrial si znad zeme,
hrdličky v zboží
a srdce nemé
bežali v kruhu
k nebeskej lúke,
niesol si dúhu
v belostnej ruke.
4. A kázeň vtáčkom
povieš i čneska;
tu pod obláčkom
šumoce lieska,
pre brata vlka,
pre sestru vodu
srdce ti vzbíka
a spieva ódu.
5. Ty vždy máš zore,
nie mdlý, nie zmlý,
zbojníci v hore
na smrť ťa stlíkli,
na nitke visel
tvoj dych a stlievaš,
z hory si vyšiel
a zas si spievaš.
6. Môj sen tiež tlie tam,
spievať sa strojím,
zbojníkov stretám,
v hore pod chvojím
a cez tmú vlčiu
ak prejdem s bratmi
a ak ma stlčú,
piesenku vráť mi.
7. Tam, kde hriech dúcha
na oheň hmlistý,
zvliekaš sa z rúcha,
svätý si, čistý,
to, čo ťa krásli,
čnosťou sa zrní.
Tam ťa raz našli
nahého v trni.
8. Poznám ťa ôstie,
pichlieče žravé
a hadov dost je
ukrytých v tráve,
povedz mi záveť,
čo čnosti zhrňa,
tíško ma zaveď
doprostred trnia.
9. Keď sa ti vhrýzla
bolesť do tela,
k oknu ti zizla
tvár tešiteľa;
ľahký sťa plievka,
anjel jak vtáčik,
niesol dve drievka,
husle a sláčik.
10. Len jedno poznáš:
lásku ku Bohu.
Miesto si poznač,
kde vložíš nohu;
na svätom vrchu
z nebeskej many
ber ohna sprchu,
Kristove rany.
11. Tvoj pokoj poznám,
svet piesne je to,
daj mojim hroznám
horúce leto,
ó, sen môj veľký,
nesiem ťa krajmi,
do jednej znelky
radosti ľaj mi.
12. Ty si šiel k Bohu
a modlil si sa,
mám nádej mnohú,
s kvietkami misa
rozpráva o mne,
hreje mi dlane,
vedie ma skromne
od brány k bráne.

13. Tak zájde v šere
 batôžtek mnícha,
 klope na dvere
 pokora tichá,
 čnosť františkánska
 má kroky snivé,
 sťa vetrík z lanska
 na božej nive.

14. Z lanska i z veľov,
 duháta svätá,
 prúd mocnou riekou
 do nášho sveta,
 vznes nás, ty páska,
 nad éru zimnú,
 asiská láska,
 spievaj nám hymnu!

Báseň prevzatá z diela:

Ján E. Bor : Po stopách sv. Františka z Assisi. Historická a cestopisná štúdia. Vydal Msgr. František J. Fuga, C.S. vlastným nákladom vo svojom Slovenskom vydavateľstve na Svätý rok 1975. Možno objednať na adrese: Slovenské vydavateľstvo, 1406 Barton Str. East, HAMILTON, Ontario L8H 2W5 CANADA.

- o -

Eugen Vesnin

NA VERNE.

Sladko je prebývať na hore posvätnej
 Kde sám brat František nechal srdce svoje
 Kde balyan belavý je mäkší nad vankúš
 Kde vášňou ztmelý svet nepokúša ťa už
 Kde tvoje mier nerušia moderné besné stroje

Sladko je postiť sa na hore tajomnej
 Kde veci hodnotíš duchom svojej viery
 Kde aj div prírody je slastným pokrmom
 Kde myslíš rád na tých čo spia už pod drnom
 Kde zdroje milostí vetriček stále čerí

Sladko je rozjímať na hore anjelskej
 Kde seraf zjavil sa so znamením kríža
 Kde stigmy vzpláli hneď farbami krásnych zôr
 Kde počuť odvtedy mystický spievať chór
 Kde zem sa vozvých pne nebesia nadol nížia

Sladko je modliť sa na hore Pánovej
 Kde ticho útulné panuje vo dne v noci
 Kde iba jastrabov hlas zavše vznesie sa
 Kde duša jak svičca plaje ti v nebesá
 Kde všetko hovorí o božej tvorčej moci

Sladko je prebývať sladko je postiť sa
 Sladko je rozjímať sladko je modliť sa
 Na Verne

- o -

Klára Inovecká nás informovala o spomienkovej akadémii, ktorú zorganizoval Slovensko-Nemecký kultúrny klub v Mníchove pod mottom

M o j a r o d n á .

Zorganizoval ho z príležitosti troch významných jubileí:

- 350 výročia vzniku Trnavskej univerzity,
- nedožitých 75. narodenín básnika Jána Kostru
- a dožitých 80-tin kňaza-básnika Rudolfa DILONGA.

Prítomných veľmi milo prekvapila vysoká úroveň večera. Odhliadnúc od referátu Dr. Jána Mlynárika "O histórii a význame univerzity v Trnave", ktorý, prepchatý údajmi, vyznel akosi sucho, prítomní si s veľkým záujmom a pobavením vypočuli brilantný fejtón Dr. Jozefa Špetka o Jánovi Kostrovi. Autor nechcel unúvať poslucháčov vymenovaním básnikových zbierok, ani odbornou analýzou jeho poézie. Sústredil sa na neho ako na človeka a poetu, citujúc medzi iným aj Kostrove slová, ktorými charakterizoval zmysel svojej tvorby: "Poézia, to nie je nijaký veršík, nijaký mlynček na omieľanie slovíčok a rýmov, ani myšlienok a citov. Je skôr veterným mlynom, ktorý sa postavil do cesty prúdom sveta, aby schytil z nich všetku rozháranú silu a usmernil ju, zharmonizoval, prepustiac ju bolestným srdcom človeka-básnika".

Druhým jubilantom večera bol na povojnovom Slovensku takmer neznámy - hoci po Hviezdoslavovi náš najplodnejší - básnik, františkánsky páter Rudolf D I L O N G .

Dr. Imrichovi Kružliakovi sa vynikajúcim spôsobom podarilo predstaviť portrét básnika v literárno-kultúrnom prostredí v ktorom dozrievalo ktoré spoluvytváral. Dilong, rodák z Oravy, po II. svetovej vojne emigroval na Západ a žije v Spojených štátoch. Jeho početné zbierky vyšli a ešte stále vychádzajú - bohužiaľ - iba v západnom svete, nie v jeho domovine. Tu sa muselo jeho meno v y m ä z a ť zo zoznamu básnikov! Dôvod: je básnikom veriacim a slobodným. Túžba po slobodnej tvorbe bola vlastne príčinou jeho odchodu z vlasti.

Dilongova prvá básnická zbierka "Budúci ľudia" vyšla roku 1931. Program Dilongovej generácie tvorilo heslo: *N i k d y n i e b e z B o h a !* Týmto chceli nadväzovať aj básnici nového Slovenska na starú kresťanskú tradíciu otcov, hlásať cyrilometodské dedičstvo, ktoré bolo pre nich realizmom slovenského života. Ich poéziu charakterizovala nielen hra s veršami, ale aj kritika. A Dilong bol v tomto ohľade povestný.

Táto básnická generácia nebola politicky jednotná, Spájala ich však ľudská peč, spoločne hľadali krásu. A Dr. Kružliak v tejto súvislosti povedal: "Boli to radostné časy slobody, keď spoločne vedeli sedieť za stolom Tido Gašpar i Novomeský, Žarnov i Poničan, Dilong i Vámoš, Elbina i Lukáč, Smrek i Haranta. A to nielen za čias pokoja do 2. svetovej vojny, ale ešte aj za vojny".

Dilong hovorí: Čo sa to zmenilo v slovenskom živote? Veď básnici zostali básnikmi ako ľudia ako predtým. Čo za hrôza ich to zahnila tam, kde poézia nemá spájať?

Referáty o Kostrovi a Dilongovi spestrili ukážky poézie oboch jubilantov.

Slovensko-Nemecký kultúrny klub touto spomienkovou akadémiou opäť dokázal, že jeho silnou stránkou nie je iba organizovanie závažných podujatí, ale aj takých, ktorých cieľom je p o u č e n i e a p r e h l i b e n i e v z ť a h u k n a š i m k u l t ú r n y m h o d n o t á m !

T e r c i á r s k y k a t e c h i z m u s .

- Čo máme vedieť o zakladateľovi Tretieho rádu ?

Tretí rád založil svätý František z Assisi. Pochádzal z bohatej rodiny. Narodil sa 26. septembra 1182 v talianskom meste Assisi. V mladosti vyhľadával svetské radovánky a zábavy. Zasiachnutý Božou milosťou začal hľadať cestu k novému životu. Venoval sa dobročinnosťou a modlitbe, ale ešte stále nechápal, aký má byť jeho budúci život. Až v sne počul Boží hlas: "František, choď a oprav môj dom, ktorý sa rozpadáva". Videnie najprv chápal doslovne a začal opravovať kostoly. Až neskôr pochopil, že domom Božím je Kristova Cirkev, ničená a búrabá vlašnosťou veriacich. Preto začal hlásať náboženskú obnovu.

- Ako bol založený Prvý rád ?

Jedného dňa, počas svätej omše, František počul časť Evanjelia, v ktorej Pán Ježiš posielal apoštolov do sveta týmito slovami : "Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo. Proste teda Pána žatvy, aby poslal robotníkov do svojej žatvy. Idte, hľa, ja vás posielam ako baránkov medzi vlkov. Nenoste mešce, ani kapsy, ani obuv a ničoho na ceste nepozdravujte. Do ktorého domu prídete, najprv povedzte: pokoj tomuto domu..."

František pochopil, že jeho úlohou je byť apoštolom, hlásať pokoj a lásku a pritom byť chudobným ako Kristus, keď žil tu na zemi. Začal viesť život podľa evanjeliovej dokonalosti. Čoskoro sa k nemu pridružili podobne zmýšľajúci. To bol základ rehole "bratov menších". Ich životným pravidlom bolo Evanjelium a život Pána Ježiša.

- Ako bol založený Druhý rád ?

Príkladom svätého Františka boli povzbudené mnohé panny, ktoré zatúžili po podobnom živote. Prvou nasledovníčkou bola svätá Klára, druhou jej sestra Agneška. František ich ubytoval v dome pri kostole svätého Damiána. Takto vznikla rehoľa klarisiek.

- Ako bol založený Tretí rád?

Svätého Františka chceli nasledovať aj mnohí takí, ktorí už nemohli vstúpiť do kláštora. Aj o týchto, vo svete žijúcich, sa svätý František postaral tak, že im určil pravidlá dokonalejšieho života, aby sa mohli stať účastní duchovných výhod tých, čo žijú v kláštore.

- Aké podmienky určil svätý František pre prijatie do Tretieho rádu?

1. Každý musel vrátiť nesprávne nadobudnutý majetok,
2. musel sa zníriť s nepriateľmi
3. a slúbiť, že bude viesť skromný kresťanský život.

- Ktorí boli prví členovia Tretieho rádu?

Prvými členmi boli Blahoslavený Lucezius a jeho manželka Bona-donna.

- o -

TERCIÁROM DO POZORNOSTI :

- ako v iné roky, zúčastníme sa i tohto roku púti do našim mariánskych svätýň v Levoči, Šaštíne, na Starých Horách, v Gaboltove, Mariánke pri Bratislave, v Topoľčiankách, na Skalku pri Trenčíne, do Rajeckej Lesnej /Fryvald/ a inde. Termíny hlavných púti si zistíte, pretože do poslednej chvíle štátne úrady odkladajú s povolením a oznámením termínu púti. Taktiež sviatosť zmierenia si podľa možnosti vykonajte doma, lebo podľa doterajších skúseností je vždy nedostatok spovedníkov- pretože nedostanú súhlas k spovedaniu.

- zúčastníce sa duchovných obnov a duchovných cvičení v tomto roku!

- o -

"Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle" /Lk 2,14/

JUBILEJNÁ METODSKÁ KYTICA NA VIANOČNÝ STÔL 1985.

Náš vrele milovaný Svätý Otče, Kán Pavol II., pokoj betlehemskej noci nech je i s Vami, lebo ste anjelom pokoja v súčasnom svete.

Pozdravujú si Vás chorí Slovenska spolu s reholnými sestrami.

Pozdravujeme si Vás so všetkými anjelmi Svätej noci plní vďaky a lásky za Vašu spoluúčasť na našom jubilejnom roku sv. METODA.

Naše srdcia horia veľkou vďakou, lebo ste nás práve v tomto jubilejnom roku poctili novým otcom kardinálom - Slovákom, otcom JOZEFOM TOMKOM.

Usilovali sme sa preto svoju vďaku prejavit' tiež tak jubilejne. Na začiatku jubilea mali sme túžbu potešiť Vás 50-tisícami členmi ZLATEJ KNIHY FATIMSKEJ. Túto knihu sme u nás otvorili na začiatku Vášho pontifikátu. Je to apoštolát chorých aj medzi zdravými.

Metodový jubilejný rok to pohol, pozdvihol a tak si Vás pozdravuje denne 75 - tisícový chorý svätého ruženca. Majte radosť, lebo v tomto chorále znejú zvučne aj hlasy slovenských mladíkov a diev.

Spod Tatier je to ZDRAVASOVÝ ÚTOK na nebo, aby sa otvorilo k požehnaniam. Na peklo, aby sa zatvorilo a prestalo šíriť nepokoj. Na duše, aby sa dokázali oslobodiť od otroctva hriechu a zvolili si cestu slobody Božích detí.

Tento Zdravasový chorál patrí Vám a svätej Cirkvi. Pre nás je Cirkev Ježiš Kristus a Cirkev patrí Kristovi. Preto sa za ňu modlíme a chránime ju touto nezlomnou zbraňou proti všetkému, čo by ju chcelo zničiť a poškvrniť.

Okrem úsilia o rozvinutie ZLATEJ KNIHY FATIMSKEJ, zbierali sme aj rôzne pestré kvety, ktoré Vám v mimoriadnej "METODSKEJ KYTICI" zasielame na vianočný stôl:

619	929	svätých omší
389	543	sviatostných svätých prijímaní
102	720	duchovných svätých prijímaní
236	428	dni osobného kríža a utrpenia
20	437	zmiernych hodín so Spasiteľom
163	667	krížových ciest; z toho 730 krížových ciest mládeže v noci
184	549	adorácií
14	229	púti s duchovnou náplňou
19	278	celodenných pôstov
43	243	čiastočných pôstov
242	134	skutkov blíženskej lásky
91	112	malých sebazaprení
5	540	celodenných liturgií hodín
2	001	298 svätých ružencov; okrem týchto 75.000 denne
38	333	obetovaní zbytku života za Vás, Svätý Otče!
368	734	rôznych litánií
287	659	rôznych modlitieb a deviatnikov
18	065	úkonov lásky na Váš úmysel
	78	hodín štúdia viery skupín mladých

S úctou a vďakou odovzdáva

RODINA NEPOŠKVRNENEJ

chorí Slovenska a reholné sestry celej
našej vlasti.

Milovanému Svätému Otcovi Jánovi Pavlovi II. pozdravy k Vianociam.

Sme štyri kamarátky. Poznáme sa ako telesne postihnuté. Náš štvorlístok sa usiloval tiež prispieť do Metodskej kytice. Až sa chvejem radosťou, že môžem písať milovanému Svätému Otcovi.

Mám 18 rokov, sedím na vozíčku a chodím po kolenách. Niekedy spravím pár krokov pomocou dvoch osôb s veľkou námahou. Všetky námahy, sklamanie a bolesti s láskou obetujem za Svätého Otca Cirkvi. Denne sa za neho modlím tri sväté ružence, aby moje oči a oči všetkých chorých Slovenska mohli ho vidieť a privítať v našej vlasti pod Tatrami a tak dostať jeho apoštolské požehnanie. To je túžba všetkých chorých Slovenska.

Každý deň za neho obetujem všetky skutky lásky k iným, rôzne litánie, za rok sa mi podarilo vykonať 78 adorácií, jeden veľký deviatnik - 9 prvých piatkov, denne jednu modlitbu výlučne za neho a ročne som mohla byť 50-krát na svätej omši a 60-krát na svätom prijímaní.

Jedným slovom všetko! Všetko za neho, nech sa nám drží v zdraví!

Janka z Liptova - Hradčanská

Som ochrnutá na obidve nohy a jednu ruku. Mám problémy dostať sa na svätú omšu. Je to pre mňa najväčšia bolesť, keď počujem, že moji spolubratia a sestry môžu sa dostať bližšie ku Spasiteľovi a ja nie. Práve toto obetujem zakaždým za Svätého Otca.

Denne sa za neho modlím dva sväté ružence, krížovú cestu. Ďalej mu venujem 18 dní pôstu a hodinu so Spasiteľom ako zmiernu obeť každý mesiac.

Ingrid z Košíc

Už mi padla osemástka života. Od narodenia si necítim nohy. Pomocou vozíka sa môžem však dostať hocikde.

Svoje životné problémy a choroby obetujem za Svätého Otca. Povedzte mu to, aby ho to posilnilo v jeho ťažkostiach.

Denne za neho obetujem svätý ruženec, rôzne litánie, 6 sebazaprení tak ved me, 20 svätých omší sa mi podarilo v poslednej dobe a taktiež svätých prijímaní. Veľmi milujem Svätého Otca!

Anka z Košíc

Od narodenia trpím ťažkou a bolestivou kožnou chorobou. Koža mi často praská a strašne bolí. Svoje slzy obetujem za Svätého Otca, aby on dokázal všetko urobiť bez bolesti. Viem, že to potrebuje, preto rada zo srdca posielam mu často svoje slzy.

Denne za neho obetujem dva sväté ružence, rôzne litánie, 6 skutkov telesného milosrdenstva. Cez rok sa mi podarilo byť 70-krát na svätej omši a svätom prijímaní. Cez lásku Panny Márie mu to posielam

Janka z Košíc

S v ä t ý O t č e , toto sme si dovolili napísať ako "štvorlístok", ktorý si vyznačil svoj osobný kríž posielam za Vami všade, kde sa pohybujete. Sedembolestná Panna Mária nech si Vás sprevádza na každom kroku.... Modlíme a veríme, že k nám raz prídete.

RODINA NEPOŠKVRNENEJ - štvorlístok

- o -

KRISTUA, VEĽKŤAZ, SPÁJAME SA S TVOJOU OBETOU, SKRZE ŇU NÁS ZACHRÁŇ,
POSVÄŤ A ZJEDNOT'!

Náš drahý a milovaný Svätý Otec !

K Vianociam prijmite ten najodddanejší pozdrav z novozriadeného Domova dôchodcov na Slovensku.

Aj my - vyradení od najbližších - zapojili sme sa do duchovnej kytice pre Vás. Podávame Vám našu najväčšiu bolesť, ktorú sme na paté-
ne lásky pozdvihli až hore k nebu. Je to bolesť, že nás tu vyradili naši najbližší alebo že nemáme už naozaj nikoho na svete.

Máme tu však dobrú dušu, ktorá nás sceluje a ktorá nás učí všetko premieňať na hodnoty. Patrila už dávnejšie do RODINY NEPOŠKVRNENEJ a teraz tiež opustená patrí medzi nás. Spolu všetci sme túto našu spoločnú bolesť odovzdali Nepoškrvnenej Panne Márii a našej Patrónke Slovenska za Vás, náš drahý Otec Cirkvi! A chceme pokračovať v obe-
tovaní a s ružencom v ruke i v srdci dokončiť životnú púť.

Radostné a sväté Vianoce Vám prajú

starenky a chorí z Domova dôchodcov na Slovensku

- o -

Ponosá, či stažnosť?

Aj takúto perličku ku kytici Vám, milovaný Svätý Otče!

Na severo-našej vlasti je mnoho sestier zo Slovenska. Tu sme boli skoncentrované do tovární, keď nás vyviezli z našich kláštorných do-
movov. Teraz je v Jirítine osada reholných sestier rôznych rádov. Aj tu sa pestovala duchovná kytica. Istá sestra predstavená si stažo-
vala na svoje staručké sestry: Už by pomaly ani nespávali. Jedna cez
dnuhu sa ponáhľajú ráno do kaplnky. Keď som sa žartovne pýtala, kde
sa tak ponáhľajú, viackrát mi odpovedali: "Treba sa predsa modliť
za Svätého Otca. Čo potom dáme do kytice!"

Sú to sväté preteky. Každá chcela toho napestovať čo najviac. Prijmite, Svätý Otče, aj túto milú "stažnosť" sestry predstavenej".

- o -

Krátky lístok pre Svätého Otca sa nám objavil v množstve zásielok duchovných kvetov:

Mala by som radosť, keby sa mi podarilo aspoň na chvíľku potešiť Svätého Otca. Prosím Pána Ježiša, jediného Priateľa mojej duše, aby mi nadelil ešte viac... ešte viac.

Som opustená, často hladná a nevládna. Nič si nemôžem sama urobiť. Moji rodičia o mňa nedbajú. Nikto za mnou nesmie. Celé hodiny robím spoločničku Väzňovi vo svätostánku. Celé hodiny sa mu klaniam v mene sveta. A potom Ho prosím, aby zachoval Svätého Otca nažive a dal mu dobrého zdravia. Ponúkla som svoj život a opustenosť za neho. Viem, že ma môj Božský Priateľ vyslyší.

Pozdravte ho od 22-ročnej slovenskej dievčiny. Ja ho často pozdra-
vujem po mojom anjelovi. Panne Mária mi dáva útechu a ja ju prosím, aby to ako silu dávala Svätému Otcovi.

Proste ho, aby aj mňa na diaľku požehnal. Veľmi ho miluje

jedno nič - postihnutá.

- o -

Kristus, Nebožtík, ktorého pochávajú ako jedného z nás... Keď zomriem, nebudem sám: on zomrel predo mnou. Kristus odpočíva v srdci zeme. Na dne ľudského bytia. V najtajnejšom záhybe našej biedy. S božskou trpezlivosťou Kristus kráča našou cestou až do hrobu. Každodenne umieram. Ale Kristus mi svieti na tejto ceste. Predchádza ma v ústrety smrti. Naša zem je posvätená. Bola Kristo-
vým hrobom. Teraz, keďže položia Krista do hrobu, do lona zeme, začnú pôrodné bolesti tvorstva. Kristovo semeno sa v nej začne hýbať. Skrze Kristovo úmrtie začína v nás Kristov život.

Obetovanie Tretieho rádu svetkých františkánov
pod ochranu Božského Srdca Ježišovho.

Božské Srdce môjho Spasiteľa, prichádzam pred Teba, ktorý si v najsvätejšej Sviatosti Oltárnej skupočne prítomný, spojujem sa s Cherubínmi a Serafínmi, ktorí pred tvojim tronom neprestajne volajú: Svätý, svätý, svätý! Zvelebujem Ťa, klaniam sa Ti ako Spasiteľovi mojej duše, ktorú si za cenu svojej krvi ráčil vykúpiť.

Bože nekonečnej dobroty, ako veľmi si nás od večnosti miloval! Z lásky a milosrdenstva k nám si zostúpil na zem. Z lásky k nám si podstúpil mnoho hanby a potupy, mnoho múk a bolestí pretrpel. Ale toto všetko ešte nebolo tvojej láske dostatočné. Tvoje srdce, rozpálené najvrúcnejšou láskou, pohlo Ťa pred svojou smrťou, aby si nám na pamiatku zanechal stálu a ustavičnú zálohu svojej lásky. Preto si sa skryl po spôsobmi chleba a vína, aby si nám svojím telom a svojou krvou, svojím božstvom a človečenstvom, mohol slúžiť za pokrm a v najdôstojnejšej Sviatosti mohol prebývať medzi nami.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo, doteraz som sa Ti za tvoju nedostižnú lásku odplácal len ľahostajnosťou, chladnosťou a nevďačnosťou. Ale teraz, preniknutý lútosťou a bolesťou nad zlobou a veľkosťou mojich hriechov, najpokornejšie Ťa prosím o odpustenie. Odteraz som úplne odhodlaný svoje srdce a všetky svoje žiadosti a myšlienky priniesť Tebe ako obeť. Predovšetkým ale ponížene volám k Tebe s kráľovským prorokom: "Bože, utvor vo mne srdce čisté", srdce, ktoré by bolo pokorné, kajúce a verné v zachovávaní Božích príkazov a v plnení povinností svojho stavu. Toto moje srdce, v spojení so všetkými mojimi spolubratmi a sestrami, úplne a vždy obetujem, zasväcujem a darujem Tvojmu najsvätejšiemu Srdcu.

Láskavý Spasiteľ, zhliadni na tri rády svätého Otca Františka; zachovaj, ochraňuj a bráň ich pred všetkými viditeľnými nepriateľmi! Prosím Ťa tiež v mene a skrze zásluhy tvojho serafínskeho sluhu, môjho svätého Otca Františka, všetkých svätých a vyvolených troch rádo, požehnaj aj svoju premilú nevestu, svätú rímsko-katolícku Cirkev a jej najvyššiu hlavu. Tvojho viditeľného námestníka na zemi, rímskeho pápeža! Dopraj, aby Tvoja Cirkev čím skôr zvíťazila nad svojimi nepriateľmi, aby tvoje sväté meno bolo poznané, milované, chválené a velebené, ctené a oslavované všade a na veky! Amen.

Pápež Pius IX.-terciár, na prosbu troch generálov celého I. rádu svätého Františka udelil 14. novembra 1873 plnomocné odpustky všetkým terciárom Serafínskeho Otca, keď sa pomodlia túto modlitbu k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu, pristúpia ku sviatosti zmierenia, k Sviatosti Oltárnej a pomodlia sa na úmysel Svätého Otca.

Z diela: P.Béda Košík: Regula tretieho rádu Serafínskeho Otca svätého Františka z Assisi, Bratislava, 3, vydanie, 1935, str. 342-345. S cirkevným schválením.

- o -

Slovenskí otcovia biskupi v zahraničí nám odporúčajú na duchovnú obrodu :

- rozširovať úctu sv. Cyrila a Metoda medzi sebou a v prostredí, v ktorom žijeme,
- usporiadať púte a slávnostné bohoslužby aj s príslušníkmi iných slovanských národov,
- vykonať si duchovné obnovy a krátke misie v duchu sv. Cyrila a Met.
- Obnoviť dobrý zvyk modliť sa a čítať Sväté písmo v rodinách a na schôdkach spoločenstiev a krúžkov,
- v advente a pôste organizovať spoločné kajúce pobožnosti,
- každý mesiac venovať aspoň jednu kázeň osobnosti a dielu Cyrila a M.

Modli sa denne ruženec, daj sa zapísať do "Zlatej knihy fatimskej"

Panna Mária sa zjavila vo Fatime v Portugalsku od mája do októbra 1917 šesťkrát trom pastierikom Lucii, Františkovi a Hyacinške. Počas týchto zjavení im odovzdala odkaz nielen pre Portugalsko, ale pre celý svet. Veľmi naliehavo im odporúčala najmä modlitbu ruženca. Pri svojom poslednom zjavení 13. októbra výslovne povedala: "Nech sa veriaci každý deň modlievajú ruženec!" Mnohí radostne plnia žiadosť svojej nebeskej Matky, takže biskup z Leirie 13. mája 1937, z príležitosti osláv 20. výročia zjavení, vo Fatime založil "Zlatú knihu". Do nej začal zapisovať mená tých, ktorí sa zaviazali denne pomodliť ruženec. Týmto aktom chcel získať ďalších pre túto, Pannu Máriu tak milú modlitbu, a nesklamal sa. V Portugalsku táto "zlatá kniha" našla veľký ohlas. O poldruha roka bolo prihlásených už 23 tisíc a o niekoľko rokov neskôršie boli už tri zväzky "Zlatej knihy" naplnené menami vyše 75 tisíc katolíkov.

Tento príklad onedlho nasledovali Spojené štáty, keď v Balgimore založili "Zlatú knihu" a zapisujú do nej tých, ktorí sa zaviazu:

- denne pomodliť päť desiatkov ruženca,
- denne priniesť nejakú zmiernu obeť,
- každý mesiac vykonať v prvú sobotu pobožnosť a nočnú poklonu.

Aj u nás na Mariánskej hore v Levoči, na tomto obľúbenom pútnickom mieste, 2. júla 1947 otvoril "Zlatú knihu" J. E. pán biskup Msgr. Ján Vojtaššák z príležitosti zasvätenia spišského biskupstva Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, v prítomnosti vyše stotisícového zástupu pútnikov. Do nej sa zapisujú mená tých, ktorí sa zaviazu denne pomodliť svätý ruženec, t. j. päť desiatkov. Ak môžu, pomodlia sa ich spoločne v rodine alebo v kostole. Ak nemôžu spoločne, odbavia si ho súkromne - naraz alebo po desiatkoch, ako im dovoľí čas. Toto je hlavná povinnosť zapísaných do Zlatej knihy.

Kto už má úmysel denne sa pomodliť päť desiatkový ruženec, má právo, aby sa dal zapísať do Zlatej knihy. Pravda, ani po zapísaní nie je viazaný pod nijakým hriechom si ho odbaviť, ale patrí sa, aby z lásky k Matke Božej každý zapísaný ochotne splnil, čo si na jej česť zaumienil.

Zapísaným do Zlatej knihy odporúčame, aby sa usilovali splniť aj iné odkazy Panny Márie z Fatimy, a to:

1. ZASVÄTIŤ SA nielen Božskému Srdcu Ježišovmu, ale aj Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, pokiaľ možno s celou rodinou,

Modlitbu zasvätenia môžeme použiť nasledovnú:

Kráľovna svätého ruženca, Matka Božia a naša milá Matka a Pomocnica. Ty si nás vo Fatime vyjaviť svoju vrúcnu túžbu, aby sme všetci uctievali Tvoje Nepoškvrnené Srdce a sa mu zasvätili. Eľa, ja /uuepá/... zasväčujem sa dnes navždy Tvojmu Nepoškvrnenému Srdcu a sľubujem, že ho budem vždy uctievať a podľa svojich síl sa posilujem túto úctu aj šíriť. Daj, aby mi odteraz bolo Tvoje Srdce bezpečným útulkom, záchranou a spásou. Amen.

Nepoškvrnené Srdce, panuj odteraz vždy nad nami! Nauč nás nenávidieť hriech a usilovne pracovať, aby Božské Srdce bez prekážky panovalo a kráľovalo nad nami, nad našimi rodinami a nad všetkými našimi známymi. Ba daj, aby si Ježiš skrze Teba podmanil každé ľudské srdce! Daj, aby sme boli Tvoji v každej radosti i starosti, v zdraví i chorobe, v živote i smrti, až na veky. Amen.

Zasvätiť sa Nepoškvrnenému Srdcu i s celou rodinou žiadal od nás aj pápež Pius XII. v encyklike, ktorú vydal začiatkom mája 1948 pre návštevníkov májových pobožností. Splňme - i keď často oneskorene - jeho želanie a aspoň každú prvú sobotu mesiaca si obnovujme toto zasvätenie!

2. CHRÁNIŤ SA HRIECHU, ako najväčšieho zla na svete a zo všetkých síl bojovať najmä proti kliatbám, nevere a ľahostajnosti vo viere, ktoré najviac urážajú Božské Srdce.
3. POMÁHAŤ PRI ZÁCHRANE DUŠÍ OD VEČNEJ ZÁHUBY ! Za tým účelom sa často modliedajme za obrátenie hriešnikov a ateistov a poušľujme sa každý deň priniesť na tento úmysel nejakú obeť.
4. MILOVAŤ A BRÁNIŤ SVOJU CIRKEV a byť verní a oddaní SVÄTÉMU OTCOVI!
5. Odbavovať si podľa možnosti v každú PRVÚ SOBOTU mesiaca pobožnosť na česť Nepoškvrneného Srdca Panny Márie, a to :
 - a/ modliť sa v ten deň ruženec spoločne v rodine alebo v kostele,
 - b/ pamäť na slová Panny Márie vo Fatime "Ja som prišla prosit' o vynahradzujúce sväté prijímania na prvé soboty mesiaca". V tento deň obetujme aj my sväté prijímanie ako náhradu za mnohé hriechy a urážky Pána Boha a na potešenie Nepoškvrneného Srdca,
 - c/ venovať štvrt'hodinu Panne Márii, rozjímať o jednom alebo viacerých ružencových tajomstvách. Okrem toho môžeme rozjímať vykonať nábožné čítanie, počúvať kázeň alebo meditovať

Panna Mária sľubuje všetkým, ktorí päťkrát po sebe v prvé soboty splnia podmienky, vyprosenie spasenia v hodine smrti. Preto si uctieľajme a milujme Srdce Pána Ježiša a našej nebeskej Matky. Usilujme sa ju potešovať nielen každodenným ružencom, ale splňajme podľa vlastných síl a schopností aj ostatné body fatimského odkazu. Tým najlepšie napomôžeme svetový pokoj a konečné víťazstvo Nepoškvrneného Srdca Panny Márie!

Krstné mená tých, ktorí sa zaviazajú plniť podmienky fatimského odkazu, napíšte na lístok a odošľite cestou laických apoštolov na slovenský sekretariát "Zlatej knihy fatimskej" príslušnej sestry.

Jedná z možností, ako sa modliť ruženec rozjímať, je v prílohe tohto čísla. Rozrežte ho v polovici hárku iba v o d o r o v n e , položte na seba a zvisle v strede zohnite. Ak sa častejšie budete modliť tento ruženec, naučíte sa ho modliť rozjímať.

ROZHODNITE SA PRE "ZLATÚ KNihu FATIMSKÚ", MODLITE SA ROZJÍMAVO RUŽENEC A ZÍSKAVAJTE AJ DRUHÝCH !

- o -

V tomto čísle nájdete i 4 ks "Duchovnej kytice na rok 1986". Túto koncom každého roku za celé Slovensko už po niekoľko rokov odovzdávame Svätému Otcovi Jánovi Pavlovi II a teraz i kardinálovi Tomkovi ako duchovný dar Slovákov k príslušným vianociam. Jednotlivé počty v predtlači vyčísľite za celý príslušný rok a odovzdajte do uvedeného termínu do ústredia!

PRIDAJ SA AJ TY K VEĽKÉMU MODLITEBNÉMU SPOLOČENSTVU VERIACHCE A ZÍSKAVAJ ĎALŠÍCH !

- o -

Niektoré z tém "Slovníka duchovného života", ktoré pripravil Štefan Vrabc.

K R E S Ť A N S K Á M O D L I T B A .

Modlitba je všeobecný zjav. Nájdeme ju vo všetkých náboženstvách. Prdpokladá :

- vieru, že existuje vyššia bytosť- božstvo,
- povedomie, že človek závisí od tejto bytosti,
- presvedčenie, že možno s touto bytosťou nadviazať spojenie-komunikovať.

Toto platí o modlitbe pohanov, mohamedánov i kresťanov - o každej modlitbe.

Z kresťanského hľadiska sa jav modlitby opisuje ako rozhovor duše s dobrým a všemohúcim Bohom. Dôraz kladieme na Božiu dobrotu a všemohúcnosť. V tomto spočíva rozdiel medzi kresťanskou modlitbou a pohanskou mágiou. Mágia pripisuje zvláštnu moc slovám, často podivným a nezrozumiteľným; človek chce nimi "donútiť" božstvo k tomu, o čo ho prosí. My v modlitbe neprípisujeme moc slovám /môžeme sa účinne modliť aj bez prednesenia nejakých slov/, ale Božej dobrotivosti.

Poznámka: Niekedy majú aj kresťania "nábeh" na magickú modlitbu: keď sú presvedčení, že ich modlitba bude účinná len vtedy, ak ju budú opakovať presne trikrát alebo sedemkrát a podobne. Tu dôvera v Boha sa presúva na dôveru v ľudské konanie, oprávnená dôvera v Boha sa presúva na nezmyselnú rovinu poverčivosti.

Iní chceli opísať jav modlitby ako pozdvihnutie mysle k Bohu. Toto je pohľad na modlitbu dosť jednostranný. Mohlo by sa zdať, že čím viac sa niekto schopnejší myslieť /čím viac je niekto filozofom/, tým lepšie sa môže modliť.

Preto sa iní snažia opraviť tento opis modlitby a predstavujú ju ako pozdvihnutie mysle a srdca k Bohu. V takomto chápaní modlitby nie je už také nástojčivé pokušenie zhaňat sa po hlbokých a vznesených myšlienkách, ale prevláda snaha po svätom živote, aby sme boli srdcom spojení s Bohom, aby sme vniesli do života, čo sme vierou poznali.

N á p l ň k r e s ť a n s k e j m o d l i t b y .

Doteraz sme hovorili o modlitbe, ako sa javí vonkajšiemu pozorovateľovi. Dôležité je však uvedomiť si, aká má byť náplň kresťanskej modlitby, čím sa kresťanská modlitba líši od modlitby nekresťanských náboženstiev.

Vnútrošnou podstatou kresťanskej modlitby je vnútorný súhlas s Božím plánom spásy, jeho vnútorné prijatie. Boh je láska, Boh je dobrý. Boh chce naše posvätenie, našu spásu. Boh poslal svojho Syna, aby nás spasil. Modliaci sa kresťan prijíma tento Boží plán a chce spolupracovať na jeho uskutočnení. Toto uvedomené prijatie plánu spásy je náplňou a jednotiacim prvkom kresťanskej modlitby.

R ô z n e d r u h y k r e s ť a n s k e j m o d l i t b y .

Vo svetle tejto pravdy môžeme lepšie pochopiť a dokonalejšie sa venovať rôznym druhom modlitby :

1. Boh je pôvodca plánu spásy.

Preto sa mu klanáme. On je najväčšia láska. Jedine on nám môže dať život a chce nám ho dať. Uznávame svoju závislosť na Bohu. Bez neho nič nemôžeme v oblasti spásy.- Klaníme sa ti, Ježišu Kriste, lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Preto chválime Boha. Predmetom našej chvály by malo byť to, čo Boh vykonal pre našu spásu. Vo svätej omši všetky piesne chvály /prefácie/ pripomínajú nejakú Božiu iniciatívu na uskutočnenie plánu spásy. Tieto texty prefácie môžu byť východiskovým bodom našej modlitby a chvály. Čím viac sme preniknutí veľkosťou Božej lásky, ktorý nás chce spasit', tým budeme horlivejší v chvále. Panna Mária je nám vo svojom Magnifikat vzorom chvály. Kto si nepokladá za potrebné chváliť Boha, jeho duchovná horlivosť sa približuje k nule. Ako často náš ľud hovorí: "Chvála Bohu !" Je to výborný predpoklad pre zachovanie viery.

2. Boh je uskutočňovateľ plánu spásy.

Boh stále pôsobí v Cirkvi sviatostami a ohlasovaním blahozvesti, aby dal všetkým ľuďom konkrétnu možnosť spásy. Preto ďakujeme Bohu. Svätý Pavol apoštol vyzýva kresťanov, aby žili v ustavičnom vďakovzďávaní. Kto ďakuje, je najbližšie pravde. Ďakujúci človek si uvedomuje, že prijal dobrodenia od Boha, a preto mu ďakuje. Aj rastliny a zvieratá prijímajú dobrodenia od Boha a neďakujú mu, nemodlia sa, pretože si neuvedomujú, že niečo prijímajú. Kto zabúda ďakovať Bohu, zabúda na svoju veľkosť.

Ak túžime po spásе ako po najvyššom dobre, prsíme, aby sa v našom živote a vo svete Boží plán spásy plne uskutočnil. "Príď kráľovstvo tvoje", "Pane, verím, rozmnož muju vieru", "Pane, daj, aby som videl", "Pane, nauč ma modliť sa!", "Čo osoží človeku, keby celý svet získal... Oplatí sa predať všetko a kúpiť peklad, ktorým je Božie kráľovstvo, Božia spása.

Nie vždy sme pracovali na uskutočnení Božieho plánu spásy. Mnohokrát sme boli vzdorovití, neďbalí, nechceli sme ďalej; vrátili sme sa späť atď. Preto odprosujeme Boha, uskutočňovateľa našej spásy, za všetky vrtochy.

Ak nás úprimne bolí nevšímavosť voči Božej spasiteľskej láske, ak nás bolí, že sme stratili čas že sme zakopali do zeme hrivou, s ktorou sme mali hospodáriť, snažíme sa dať Bohu vynáhradu. Tu má svoje korene aj modlitba zadostučinenia. Snažíme sa viac modliť, viac milovať, viac sa dať Bohu, pretože nám viac odpustil. V tomto duchu sa majú niest' aj naše malé dobrovoľné sebazaprenia, v tomto duchu máme prijať životné ťažkosti, ktoré nezávisia od nás. Toto odumieranie sebe nás uspôsobuje, aby sme žili viac Bohu. Týmto spôsobom môžeme dať Bohu naozaj vynáhradu za svoje minulé neďbalosti. A tak sa ideálne modlitba spája so životom.

Kresťan nežije len s sebe. Cíti solidarnosť s celým ľudstvom, túži po spásе všetkých ľudí. Bolí ho, keď vidí toľkú neďbalosť v spolupráci s Božím plánom spásy, keď vidí, koľko prekážok sa stavia jeho uskutočneniu. Preto sa rozhodne pre modlitbu vynáhrady v meně blížnych. Tu má svoje odôvodnenie aj náhradné utrpenie, dobrovoľne prijaté, aby sme zadostučinili za nevšímavosť našich blížnych. K takejto modlitbe a obete vyzýva aj Matka Božia vo Fatime. Kresťan, ktorý sa väčšmi stotožnil s Kristom a cíti sa bratom všetkých ľudí, s horlivosťou koná apoštolskú modlitbu.

3. Boh je naplnením plánu spásy.

Naša radosť bude úplná v nebi, keď budeme navždy s Pánom; tú radosť nám nebude môcť nik odňať. Túžba po plnosti spásy nás poháda k vyššej dokonalosti, k väčšej láske, k životu zjednotenia s Bohom. Kontemplatívna modlitba, ku ktorej sa s Božou milosťou /namáhavo/ dopracujeme alebo ktorá je nám vliata z Božej dobrotivosti, dáva nám pricítiť radosť z Božieho kráľovstva v duši.

Modlitba a Eucharistia

V Eucharistii je zhrnuté všetko duchovné bohatstvo Cirkvi. Je to Kristus, náš veľkonočný Baránek - náš prechod zo smrti do života. Modlitbou súhlasíme so spásiteľským Božím plánom. Prijímajúc Eucharistiu, ktorá nás zjednocuje s Kristom a v neho premeňa, najdokonalejším spôsobom prijímame plán spásy - veď sa spájame so samým Spasiteľom.

Kristus sa nám v Eucharistii dáva s určitým úmyslom. Tento Kristov úmysel má prepiknúť každú našu modlitbu. Kristus v Eucharistii sprítomňuje pre nás dnes svoju kalvársku obeť a dáva sa nám, aby spečatil a utužil Zmluvu medzi Bohom a jeho ľuďmi. Každé stretnutie s Kristom v Eucharistii by nás malo viesť do intenzívneho duchovného ovzdušia :

- máme s vôľkou myslieť na Kristovu obeť- premeň spásy,
- v mene vlastnom a v mene cirkevného spoločenstva prijať a znovu schváliť Zmluvu medzi Bohom a Božím ľudom, ktorej chceme byť verní,
- modliť sa a oduševniť za pestovanie bratských vzťahov v spoločnosti, v ktorej žijeme.

Svätá omša je najvznešenejšia modlitba, ňou môžeme Echa najdokonalejšie chváliť, najdokonalejšie sa mu klaňať. Keď prijímam Krista, s ním sa spájam aj s celou Najsvätejšou Trojicou. Okrem toho v Kristovi sa spájam so všetkými, čo sú láskou spojení s ním- so svätými. V nás sa klania Bohu celé Tajamé telá. Stretnutie s Kristom v Eucharistii nemá byť teda údaľosť obmedzená na môj malý svet a na krátku reálnu pohľadnku; má nedobudnúť rozmery Kristovej lásky a zahrnúť celý deň.

Tomuto cieľu má slúžiť duchovné prijímanie. Dobré vieme, že duchovné prijímanie nie je nepodoberina sviatostného prijímania, ale rozduchanie lásky, ktorú do nás vložil Kristus vo chvíli sviatostného prijímania a uvedomelé posilnenie spojenia vytvoreného medzi mnou a Kristom pri eucharistickom sviatostnom stretnutí.

Tomuto cieľu má slúžiť aj "návšteva" Oltárnej sviatosti. Nech vás nemýlia niektoré námietky: Niektorí hovoria, že v prvých storočiach Cirkvi sa nekonalí návštevy Oltárnej sviatosti, že Eucharistia je pokrm, ktorý treba požívať a nie aby sme si ju vystavovali na klaňanie. Je nesprávne popierať možnosť vývoja v kresťanskej zbožnosti; ako v prvých storočiach Cirkvi sa voda nepoužívala na výrobu elektriny a predsa dnes, po hlbšom poznaní využívame túto možnosť, tak aj hlbšie meditácia a poznanie Eucharistie nás priviedlo k novým formám eucharistického kultu. Druhá námietka, že Eucharistiu treba požívať, nie "navštevovať", tiež neobstoí. Veríme, že Kristus je prítomný vo Sviatosti nielen vo chvíli požívania ale aj po svätej omši. Keď to veríme, prečo by sme sa mu nemali klaňať aj mimo svätej omše? Tridentský koncil vyhlásil: "nie preto sa máme menej klaňať tomu, čo bolo Kristom Pánom ustanovené, aby sme požívali /Denzinger 878/. = Návšteva však nemá byť čosi sentimentálne. Ideme sa klaňať Kristovi nie "aby sme ho nenechali samého", aby sme ho "potešili" /hoci aj to je možné!/, ale predovšetkým aby sme sa modlili s Kristom, sediacim po Božej pravici a prihovárajúcim sa za nás. S Kristom, ktorého sme prijali v Eucharistii, sa dostávame do hĺbok Najsvätejšej Trojice. Takouto "návštevou" predĺžime svätú omšu a sviatostné prijímanie na celý deň. A to nie je málo. To je intenzívne pričíňovanie sa o uskutočnenie Božieho plánu spásy v nás a aj v celom svete.

Balthasar FISCHER

Rôzne spôsoby modlitby v rôznych životných obdobiach.

1. Na začiatku sme náchylní hľadať na modlitbu ako na osobný úkon.
Keď sme zrelší zbadáme, že modlitba je nebeským darom a milosťou.
2. Na začiatku sa modlitba často stotožňuje s prosbou za seba, neskôr sa však rozrastie na orodovanie za iných. Hoci prosba a orodovanie si môžu zachovať svoje miesto v živote modlitby, predsa s rokmi objavíme, o kolko väčšia je pred Bohom ďakovná a oslavná modlitba.
3. Na začiatku používame k modlitbe predlohy, ktoré sme sa naučili naspamäť alebo prebrali z kníh.
Neskôršie nevyhľadávame už tak formuly, no viac sa učíme modliť srdcom a zo srdca.
4. Na začiatku si ceníme dlhé modlitby.
Keď sme však zrelší, uvedomujeme si účinnosť krátkych modlitieb.
5. Na začiatku hľadáme v modlitbe zmenu, pestrosť.
Neskôr objavíme užitočnosť opakovania.
6. Na začiatku sme viac naviazaní na miesto, čas a postoj pri modlitbe a ony ostávajú po celý život potrebnými pomôckami, ktorých význam neskôr lepšie poznáme.
No postupne sa navykáme modliť sa "inde" a "inokedy" a to bez zvyčajných postojov.
7. Na začiatku si myslíme, že liturgická modlitba Cirkvi nemá nič do činenia s našou súkromnou modlitbou.
Neskôr zbadáme, aká sila je v liturgických modlitbách, keď sa stali našou osobnou záležitosťou.
8. Na začiatku si ľahko myslíme, že modliť sa Žalmy nie je pre jednoduchých ľudí.
Raz však objavíme, že Žaltár môže byť základnou modlitbou každého kresťana, ak si vhodne a primerane volíme jednotlivé žalmy.
9. Na začiatku si myslíme, že modlitba a čítanie Biblie sú dve rozdielne veci.
Neskôr však zbadáme, že môžeme čítať Bibliu a pritom sa modliť, a tak si osvojovať umenie rozjímavej modlitby.
10. Nikdy sa nebudeme môcť modliť bez slov.
No mnohým ľuďom je dané modliť sa aj bez ich vyslovenia.

/Vybrané s Gottesdienst 24/76. Prel. Rafael Černý SDB/.

- o -

Viacere skupiny nadšených kresťanov sa pred jedlom a po jedle modlia spevom. Mohli by ste to skúsiť aj vo vašej komunite. Uverejňujeme modlitbu-pieseň na slová a hudbu J. Strečanského, SDB :

Pred jedlom: Otče náš, všemohúci Pane, otvor nám svoje štedré dlane.
Zveme Ťa ku nášemu stolu, prisadni, budeme jest spolu.

Po jedle : Vďaka Ti, dobrý Bože, vďaka, všetko dáš, čo len duša
čaká.

Ďakujte s nami všetky tvory, ďakujte, veď Pán Boh je
dobrý.

- o -

Keby si chcel byť šťastný, čoskoro by sa ti to podarilo; ty však chceš byť šťastnejší ako druhí. /Montesquieu/

Šťastie je podivuhodné veno: čím viac ho rozdávaš, tým viac ho máš. /Príslovie/

pred sviätostným Spasiteľom sa na Slovensku veľmi rýchlo rozšírila. Týmto činom sa sa po období určitej stagnácie znova pripojujeme k celosvetovému hnutiu, ktoré má sídlo v Paríži a združuje ctiteľov najsvätejšieho Srdca Ježišova, ktorí v duchu zmierujúcej lásky a kajúcnosti Mu obetujú svoj čas a sily. ..

A k o t á t o p o b o ž n o s ť v z n i k l a ?

Roku 1679 v kláštornom kostole v Paray-le-Monial vo Francúzsku, pred vystavenou najsvätejšou Sviatošou Oltárnou, klačala rehoľníčka Mária Margita Alacoque. Zrazu vidí, ako sa svätá Hostia premenila v plameň, z ktorého jej vychádza v ústrety Pán Ježiš, ukazuje svoje prebodnuté Srdce a hovorí: "Pozri na toto srdce, ktoré tak veľmi milovalo svet. Aspoň ty ma potešuj, ako len môžeš, a konaj vynáhrady za nevďačnosť ľudstva. ..

Pán ju prosí o lásku a naznačuje prostriedky vynáhrady :

- časté prijímanie najsvätejšej Sviatosti Oltárnej,
- prijímanie na prvý piatok mesiaca,
- sväté hodiny.

A takto poučuje Máriu Margitu, ako konať toto bdenie z lásky: "Prebudím ťa každú noc zo štvrtka na piatok a ty budeš smieť so mnou prežívať všetky moje utrpenia a všetok zármutok na Olivovej hore. Aby si bola účastná i mojej pokornej modlitby, ktorú som vtedy konal, vstaneš a budeš sa oš 23. do 24. hodiny modliť". ..

Toto želanie Božského Majstra svätica verne plnila po celý svoj život, aby bola účastná utrpeniu Pána a modlila sa, aby uzmierovala Boží hnev, hriešnikom vyprosovala milosrdenstvo a vynahrádzovala za ospalosť apoštolov na Olivovej hore pred jeho smrťou. ..

O 226 rokov neskoršie, roku 1905, na tom istom mieste, na ktorom sa Spasiteľ zjavil Márii Margite Alacowuey, klačal kňaz P. Mateo Crawley SS. CC. Bol ťažko chorý a svoje dni života mal spočítané. Pohrúžený do vrúcnej modlitby odrazu cíti, že je uzdravený. Šťastný a vďačný za toto uzdravenie prebdlie po celú noc pred svätostánkom a vrúčne sa modlí, až dozreje v ňom úmysel: "Pane, Tvojemu najsvätejšiemu Srdcu chcem získať celý svet: každý dom, každú rodinu, všetky srdcia!". Potom odchádza do Ríma požiadať pápeža Pia X. o dovoľenie uskutočniť svoj plán. Tento mu povie: "Syn môj, žiadate dovoľenie, ale ja vám hovorím: ako Kristov zástupca vám rozkazujem, aby ste prešli svetom, kázali sväté evanjelium a získali Božskému Srdcu rodiny tým, že preveďte v nich intronizáciu". P. Mateo nastupuje na cestu tohto apoštolátu a Svätý Otec ho často povzbudzuje, žehná za sväteniu rodín a udeľuje odpustky.

Dňa 27. apríla 1915, na audiencii u pápeža Benedikta XV., tento mu vraví: "Nič nie je také časové, ako váš apoštolát. Pracujete za záujmy celého ľudstva, keď predovšetkým prebúdzate a rozmnožujete kresťanského ducha v rodinách, keď prinášate Kristovu lásku do rodín, aby v nich vládla. Vy pracujete pre Kráľa lásky, ktorého som ja ~~má-~~
~~mestátnikom~~. Ďakujem vám za spoluprácu na tomto diele. Idte do celého sveta, všade a bez prestania hlásajte túto lásku! Stretnete sa s ťažkosťami, ako ste to už zakúsili, lebo to je údelom každého dobrého podniku. Ale všade zdôrazňujte, že je vôľa pápeža, aby sa toto dielo spásy šírilo po celom svete k blahu ľudskej spoločnosti".

P. Mateo koná misie po celom svete. Okrem "zasvätenia rodín BSJ" zakladá aj pobožnosť "Svätej hodiny", ktorá má byť útechou a odprosovaním Božského Srdca. Táto sa koná vo štvrtok pred prvým piatkom v mesiaci v kostole pred vyloženou Sviatosťou Oltárnou.

V júni 1927 P. Mateo založil najmladšiu vetvu úcty Božského Srdca, "domácu nočnú adoráciu", ktorej úlohou je vrúčne uzmierovanie Božského Srdca za hriechy spáchané v noci, tým že mesačne obetujeme jednu hodinu spánku. Keď sa táto myšlienka dostala na verejnosť, z celého sveta začali dochádzať listy, ktoré túto myšlienku s nadšením prijímajú.

V Česko-Slovensku bola táto zmierna pobožnosť zavedená v októbri 1927 a keď v marci 1928 bol v časopise "Zasvätenie" uverejnený článok "Domáca nočná adorácia", z mnohých strán prichádzali žiadosti o poučenie a prihlášky.

"Generálne ústredie pre šírenie "Domácej nočnej adorácie" je v medzinárodnom sekretariáte rehoľnic pićpuskej kongregácie Najsvätejšieho Srdca v Paríži. Každá krajina má okrem toho svoje národné ústredie. Za dnešnej náboženskej neslobody /alebo slobody iba na papieri/ nie je možné sa prihlásiť do ústredia, vydávať časopis, posielat zoznamy do ústredia a pod. Preto každý z nás, kto potrebu tejto adorácie pochopí, aj bez prihlásenia zavedie si túto pobožnosť vo svojej rodine medzi spolupracovníkmi, v prostredí kde býva a snaží sa dávať dobrý príklad svojim kresťanským životom.

Buďme vďační za to, že môžeme bdieť s Božským Spasiteľom. Konajme radi, svedomito a s láskou dobrovoľne prijatú službu - jednu hodinu za mesiac v noci prebdiť na modlitbách a v adorácii. Našou záchrannou sú adorujúce duše, ktoré svojimi modlitbami, obetami a životom pomáhajú zachraňovať duše pre nebo a získavať Kristových odporcov.

P o v i n n o s t i .

Hneď na začiatok poznamenajme, že nejde o záväzok pod hriechom. Naš záväzok je slubom šlachetnej a uzmierujúcej lásky, a to :

- mesačne vykonať jednu hodinu adorácie doma v duchu uzmierovania,
- túto hodinu bdenia vykonať v noci medzi 21. hod. večernou a 6. hod. rannou zo štvrtka na prvý piatok v mesiaci.

S c h v á l e n i e .

Pius XI. požehnal túto iniciatívu P. Matea na zvláštnej audiencii 20. decembra 1928 slovami: "Krásne dielo, ktoré uskutočňuje moju myšlienku. Je to veľmi dobré!" Listom kardinála Pacelliho zo dňa 4. augusta 1929 Svätý Otec posielal zvláštne apoštolské požehnanie P. Mateovi a všetkým členom "Domácej nočnej adorácie". Dňa 20.5.1930 vo svojom príhovore talianskej ženskej katolíckej mládeži ju nazýva "zvláštnou lahôdkou zbožnosti a kresťanskej lásky pre Božské Srdce Ježišovo" a dňa 25.10.1935 dal Svätý Otec napísať P. Mateovi nový povzbudzujúci a žehnajúci list.

Za I. ČSR pražský kardinál-arcibiskup Karol žehná "dielu zasvätenia" a "Domácej nočnej adorácii" prípisom zo dňa 18.12.1933.

O d p u s t k y .

Dekrétom zo dňa 27.4.1929 generál františkánskej rehoľe pričlenil "Domácu nočnú adoráciu" k tejto rehoľi a určil ju účastnou na zásluhách rehoľe. Dňa 12.5.1929 bola "Domáca nočná adorácia" pričlenená k františkánskemu bratstvu uzmierovania, čo potvrdila 14.4.1930 Posvätná kongregácia koncilu. Na základe tohto členovia "Domácej nočnej adorácie" môžu získať :

- plnomocné odpustky za obvyklých podmienok: ~~sviatosť zmierenia, sväté prijímanie a modlitby na úmysel Svätého Otca v deň prijatia z člena a z každým, keď odba v u j ú hodinku.~~ "Domácej nočnej adorácie" v hodine im určenej,
- plnomocné odpustky v hodine smrti, keď po sviatosti zmierenia a svätého prijímania ústami vyzývajú najsvätejšie meno Ježiš alebo aspoň so skrušeným srdcom prijímajú smrť z Božích rúk ako odplatu za hriechy,
- čiastočné odpustky za každú vynahrádzujúcu hodinu adorácie, konanú so skrušeným srdcom.

Znova zdôrazňujeme, že "Domácu nočnú adoráciu" treba konať medzi 21. hodinou večer až 6. hodinou ráno. Pri odbavovaní pobožnosti v iné hodiny odpustky sa nezískajú.

S p ô s o b k o n a n i a .

Pán od nás nežiada, aby sme šli do kostola vykonať túto nočnú adoráciu. Veď je medzi nami. Mnohé rodiny, ktoré znova objavili túto pobožnosť, považujú ju za milosť od Boha, že môžu s Ním bdieť v dôvernosti.

Členovia rodiny sa môžu od 21. hodiny strieďať tak, že si ju odbavia najprv deti a potom dospelí. V rodině, kde sa takto pestuje láska k Božskému Srdcu, vytvára sa vzorný kresťanský život plný lásky.

O s a m o t e n é o s o b y sa môžu zísť v jednom byte, ale pritom každá zvlášť počas každej hodiny v noci si vykoná adoráciu postupne až do rána s tým, že sa postupne jedna druhú vzbudí. Takto si vytvorí väčšiu "rodinu", spoločenstvo.

Ak sme už pokročili, domácu nočnú adoráciu prevádzajme aj v iné dni mesiaca a postupne vytvoríme reťaz u s t a v i č n e j a d o r á c i e p o c e l ý r o k. Túto činnosť v určitej oblasti zverme niektorému schopnému laikovi, aby ju koordinoval.

Pred adoráciou si v y z ť o b m e kútik v izbe obrazom Božského Srdca Ježišovho a Nepoškvrneného Srdca Panny Márie, kvetmi, večným svetlom, upravme svoj zovňajšok a pokľakneme. Na začiatku adorácie sa p o d ě a k u j m e za preukázané milosti a dary minulého obdobia a predložme svoje prosby, žiadosti a starosti.

Adoráciu venujme na určitý úmysel, napr. za ľudí, ktorí sa ľahko dajú zviest lákadlami sveta, za hriechy nemravnosti, pýchy, za obrátenie hriešnikov, ateistických vlád a krajín, za duše v očistci a pod.

Potom sa môžeme pomodliť krížovú cestu, bolestný ruženec a rozjímať o utrpení Pána Ježiša napr. z Evanjelia. Ako pomôcku môžeme použiť v slovenskom samizdate vydanú "Pobožnosť domácej nočnej adorácie" alebo "Hodinu s trpiacim Kristom", prípadne iné. Adoráciu si upravme podľa našich možností a pomerov.

Dôležité je, aby sme z í s k a y ť ě d ě l š í c h pre túto myšlienku. Aké krásne je apoštolovať v tejto oblasti a pracovať pre Krista-Kráľa a aká šťastná bude raz naša posledná hodina pri spomienke na svoju službu Božskému Srdcu a naše stretnutie pred trónom Kráľa pri večnej adorácii!

Z diela :

P. MATEO Crawley-Boevey SS. CC. /Picpus/: Svätá hodina pre domácu nočnú adoráciu. Preložil Vojtech Bucko, Praha, 1936, s cirkevným schválením Nr. 4057/21.3.1936, gen.vik.Dr. Theofil Opatrný.

Viliam Lacko, S.J.

L l s t y s v ä t ý c h .

Svätá Mária Margita A l a c o q u e dostala veľkú milosť, lebo jej sa zjavilo Ježišovo Božské Srdce v Paray-le-Monial vo Francúzsku. Táto nábožná a ponížená rehoľnica sa narodila v roku 1647. V kláštore chytro pokročila na ceste dokonalosti pod vedením duchovného otca blahoslaveného Claudia Colombiera S.J. Zomrela 17. októbra 1690.

Z jedného jej listu, ktorý napísala, na jej sviatok sa v knazskom breviári nachádza nasledovné.:

"Zdá sa mi, že vrúcna túžba nášho Pána, aby sa jeho Srdce uctievalo zvláštnym spôsobom, smeruje k tomu, aby sa účinky vykúpenia obnovili v našich dušiach. To preto, lebo sväté Srdce je nevýčerateľnou studňou a jeho jediná túžba je, aby sa vlialo do ponížených srdiec a tak ich oslobodilo a pripravilo, žeby žili životom podľa jeho lásky.

Tri prúdy tečú bez prestania z tohto Božského Srdca.

Prvý prúd je prúd milosrdenstva pre hriešnikov; vlieva do srdca pocity ľútosti a pokánia.

Druhý je prúd lásky k blížnemu, ktorý pomáha všetkým; čo sú v núdzi; nadovšetko pomáha tým, čo hľadajú dokonalosť, žeby našli prostriedky, ako prekonať svoje ťažkosti.

Z tretieho prúdu tečie láska a svetlo pre dobro jeho priateľov, ktorí dosiahli dokonalosť; týchto chce privinúť k sebe, aby mali podiel na jeho poznaní a príkazoch a aby sa každý svojím spôsobom celkom venoval šíreniu jeho slávy.

Toto Božské Srdce je hlbinou všetkých požehnaní a chudobní by mali do nej ponoriť všetky svoje potreby. Je priepastou radosti, do ktorej máme všetci pohrúžiť svoje žiale. Je priepastou poníženosti proti našim vrtochom, priepastou milosrdenstva pre úbožiakov, hlbinou lásky, do ktorej máme potopiť všetku svoju biedu.

Preto sa musíte privinúť k Srdcu nášho Pána Ježiša Krista a to tak na začiatku svojho obrátenia, aby ste dostali správne dispozície a na konci, aby ste urobili vynáhradu. Nerobíte pokrok v modlitbe? Vtedy je treba, aby ste obetovali Bohu svoje modlitby, ktoré Spasiteľ vylial za nás v Oltárnej sviatosti. Obetujte Bohu jeho vrúcnu lásku ako vynáhradu za svoju ťarbavosť. V každej činnosti sa modlite takto: "Bože môj, robím toto alebo znášam tamto v Srdci tvojho Syna a podľa jeho svätých rád. Obetujem ti toto ako vynáhradu za všetko to, čo bolo pokarhania hodné alebo nedokonalé v mojich skutkoch". Usilujte sa takto konať vo všetkých životných okolnostiach. A vždy, keď vás postihne dáky trest, utrpenie alebo nespravodlivosť, takto si povedzte: "prijmi, čo ti posielala Božské Srdce Ježiša Krista, aby ťa spojilo so sebou".

Ale nadovšetko si zachovajte pokoj srdca. To je cennejšie ako akýkoľvek poklad. Aby ste ho zachovali; k tomu niet nič užitočnejšie, ako zrieknuť sa svojej vlastnej vôle a nahradiť ju vôľou Božského Srdca. Takto jeho vôľou môže vykonať pre nás všetko, čo slúži na jeho slávu a my sa mu s radosťou podriadime a celkom mu budeme dôverovať..."

Tolkoto z listu "učeníčky Ježišovho Božského Srdca". Aj pre nás platia jej rady a slová, aby sme úprimne uctievali Srdce, ktoré nás tak veľmi milovalo. Podľa jej rady urobíme aj my pokrok v modlitbe, ktorá bude našou radosťou, lebo v nej sa stretneme s Bohom.

Posol Božského Srdca Ježišovho; náboženský mesačník slovenských katolíkov, orgán apoštolátu modlitby a zasvätenia rodín Božskému Srdcu. Vydávajú s povolením cirkevnej vrchnosti slovenskí jezuiti v Kanade.

Osobné dojmy z celonočnej adorácie pred Sviatosťou Oltárnou počas novény k Trnavskej Panne Márii zo 16. na 17. novembra 1985.

Patrím k strednej generácii, ktorá poukazuje na mládež- na jej negatívne vlastnosti. Popri inom, v tomto článku chcem poukázať na tie kladné vlastnosti, ktoré chýbajú nám, skorej narodeným.

Je chladná pracovná sobota. Na železničnej stanici čakáme na zmeškaný rýchlik. Je nás asi dvadsať, všetko mladí- iba ja staršia medzi nimi. No v radosnej atmosfére som nepocitovala vekový rozdiel. Hoci každý bol premrznutý, radosť a veselosť nás neopúšťala. Zchrievala nás myšlienka na nasledujúce nočné hodiny, ktoré prežijeme v prítomnosti nášho Spasiteľa v plnej, opravdivej radosť, jednote a lásky. Chceme totiž nábrať silu do svojho každodenného života, tak ako z osláv 1100. výročia smrti sv. Metoda na Velehrade a na púti vo svätyni Sedembolestnej v Šaštíne. Chceme sa ešte raz v tomto Roku mládeže stretnúť spoločne s našou Matkou.

Konečne prišiel vlak. Hneď po nastúpení nás upútal spev nábožných piesní, doprevádzané gitarou. Bola tu už skupina mladých, ktorí dlhšie cestovali. Preto sme sa pridali k nim a spievali spoločne. Postupne sa k nám cestou pridávali ďalší. Pretože vlak bol dosť plný stáli sme aj v uličke medzi sedadlami. Nad tým, ako aj nad naším spevom sa začal pohoršovať sprievodca s vyhrážaním, že ak uličku neuvolníme, pošle nás v Leopoldove osožákov. Bez slova sme mu teda uličku uvolnili, ale strach z jeho slov nedostal nikto a ani sa nikto nedal od spavu odradiť. Keď prešiel, spievalo sa ďalej. Takto nám cesta rýchlo ubehla, až sme sa našli v cieľi našej cesty, v Trnave, v slovenskom Ríme.

Kostol svätého Martina nebolo treba hľadať, lebo skoro všetci tam šli. Pred kostol sme prišli asi o 17,50. Už bol plný a veľa ľudí stálo vonku. Začala sa svätá omša. Postupne sme sa posúvali bližšie ku kostolným dverám. V kostole bola utvorená úzka ulička a usporiadatelia, označení žltobielymi páskami si počínali veľmi dobre, keď sa prichádzajúcich snažili uviesť do vnútra kostola, aby vyplnili všetky voľné miesta. Každý tu bol disciplinovaný.

Homília počas svätej omše bola na tému Božie Slovo- čo Božie slovo hovorí mne, nie manželovi, synovi dcére, ale mne. Podávanie sv. prijímania bolo dobre organizované, lebo sa podávalo na viacerých miestach. Po svätej omši sme vyšli z kostola von, aby sme si zajedli. Ako sme vychádzali, tí čo stáli vonku a boli premrznutí, vchádzali zasa dnu.

Na priestranstve pred kostolom prišla za nami jedna mladá pani, ktorá sa spýtala, či sme z Trnavy a keď sme povedali že nie, ponúkla nám nocľah, občerstvenie a pohostenie s tým, že kedykoľvek budeme chcieť, môžeme prísť alebo niekoho poslať. Nám sa nechcelo ísť a ani sme nepašli nikoho, kto by sa chcel nechať ujsť príležitosť zúčastniť sa nočnej adorácie. Z kostola totiž nik neodchádzal preč.

Po svätej omši začala modlitba svätého ruženca s krátkou úvahou pred každým desiatkom a s piesňou po ňom. Ruženec sme skončili asi o 20,30 hod. Potom prišiel kňaz a vystavil Sviatosť Oltárnu.

Adoráciu začala skupina z Moravy s pásmom o sv. Cyrilovi a Metodovi, doprevádzaným hudbou. Po umeleckej a obsahovej stránke bolo toto pásmo veľmi hodnotné. Potom sa pred oltárom striedali skupiny mladých so svojimi pripravenými adoráciami, meditáciami, prosbami a poďakovaniami, ktoré vychádzali zo srdca a s piesňami za doprovodu gitary. S jednotlivými skupinami spievali ^{skoro} všetci zúčastnení.

Modlitby boli zamerané na rôzne oblasti viery a života cirkvi. Do neskorých nočných hodín bol kostol stále plný, prevažne mladými ľuďmi, ktorí boli veľmi ohľaduplní voči sebe napríklad i tým, že sa striedali v sedení.

Asi od 00,30 hod. do 1,00 hod. bola vyhlásená tichá adorácia, doprevádzaná tichou hudbou orgána. Počas nej väčšina mladých kľáčala, kostol úplne stíchol. Bolo nad čím rozmýšľať. Veď tolko krásnych myšlienok predtým odznelo.

Po nej nasledovalo pásmo o Desatore, ktoré sa nieslo vo forme dialógu chlapca a dievčaťa. Veľmi výstižne a prakticky vysvetľovali jednotlivé prikázania pre dnešnú dobu. Medzi tým sa spievalo. Takto sa striedali skupiny mladých z rôznych oblastí Slovenska. Iba veľmi málo ľudí podriemávalo, väčšina bola zapojená do adorácií a spevu. Ja sama som mala obavu, ako vydržím bdieť celú noc, ale spať sa mi vôbec nechcelo.

Jedna skupina mala pripravený program o našich neveriacich bratov, za ktorých mali veľmi pekné modlitby. Veľmi pekná bola i pieseň s refrénom "pomôžme ľuďom bez viery a pomôžme im práve my". Modlitby, recitály, úvahy, striedavo s piesňami, vytvárali spolu súvisiaci harmonický celok. V modlitbách sa ukázala pohotovosť mladých pre potreby Cirkvi a celého sveta. Modlilo sa totiž aj za našich bratov v Kolumbii, ktorých v uplynulých dňoch postihol katastrofálny výbuch sopky. Samozrejme, v množstve modlitieb predostrených Panne Márii, nechýbali ani modlitby za nášho Svätého Otca.

Jedna skupina predniesla chvály svätého Otca Františka a zarecitovala báseň "Pieseň Brata Slnka". Nad ránom nastúpila pred oltár skupina, ktorá začala spievať známe moderné katolícke piesne, ktoré prítomní doprevádzali potleskom, takže prebrali aj tých, čo by si chceli zdriemnúť a takto všetkých v kostole zapojila do spevu. Pri piesni "Spoj nás v jedno, Pane", všetci prítomní sme sa pochytili za ruky a vytvorili veľký, i keď neforemný kruh po celom kostole. Boli to neopísateľné chvíle zjednotenia a duchovnej radosti. Potleskom sme vyjadrovali svoj súhlas a radosť z takéhoto spôsobu osláv nášho Pána a našej Matky. Spievala sa aj pieseň "Ak si šťastný a vieš o tom - zatlieskaj, zadupaj..." Všade boli žiariace tváre. Naplnilo sa tu staré slovenské príslovie "čo na srdci, to na jazyku". Jeden mladý člen tejto skupiny začal vyjadrovať svoje myšlienky a pocity nahlas.

Aby ani staršia a stará generácie - ktorej príslušníkov tu bolo málo - nevyšla naprázdno, keď sme začali spievať "Celá krásna si Mária", zapojili sa do spevu naozaj všetci. Potom nasledovala chvíľa ticha. Prítomní sa utíšili, pokľakli a každý osamote sa spojil s Pánom. Potom sa znovu spievalo a tleskalo.

V nedeľu ráno, asi o 5,30 hod. sme sa začali modliť svätý ruženec. Ale aký ruženec! Každý desiatok na iný úmysel a v inej reči: po slovensky, česky, starosloviensky, latinsky a rusky - za našich bratov v ZSSR. Program trval asi do 6,45 hod a končil sa "Valčíkom na rozlúčku". O 7,30 hod. bola prvá svätá omša, po nej o 10,00 hod. a o 12,00 hod. mládežnícka svätá omša.

Ako som už povedala, celonočnej poklony sa zúčastnilo veľa ľudí, hlavne mladých. Mnohí vydržali až do konca. Starší sedeli v laviciach, mladí sústredení pred hlavným oltárom. Tu bolo najlepšie vidieť ich nadšenie, ale aj duchovnú hĺbku a ducha obetavosti. Veľa si ich po celú noc vôbec nesadlo, stáli alebo kľáčali. Ja sama som viackrát ponúkla miesto mladým, ale tí odmietli.

Aj takáto je naša mládež! V nej je záruka zdravého národa a opravdivej Kristovej Cirkvi!

Túto pobožnosť môžeme zaradiť medzi najdôležitejšie a najdojímavejšie úkony katolíckej cirkvi. Jej názov pochádza z pamiatky na bolestnú cestu Pána Ježiša v Jeruzaleme z Pilátovho domu na vrch Kalvárie. Práve preto, že po tejto ceste kráčal náš Spasiteľ s krížom, nástrojom nášho vykúpenia, máme ju i my často opakovať a navštevovať.

Kresťania od dávnych čias navštevovali v Jeruzaleme sväté miesta a konali pobožnosti na tej istej ceste, po ktorej kráčal zmučený Spasiteľ s ťažkým krížom. Najmä v stredoveku mnoho veriacich častejšie putovalo do Svätej zeme. Keďže však takáto púť bola drahá a cesta ďaleká, strážcovia Božieho hrobu - františkáni - rozmyšľali, ako nahradiť veriacim účasť na týchto svätých miestach. Niektoré z týchto miest začali vo svojich chrámoch zobrazovať a nabádať ľudí, aby sa v duchu preniesli do Jeruzalema, vzali svoj kríž - svoje ťažkosti a trápenia - a nasledovali Spasiteľa. Preto sa za otcov tejto krásnej pobožnosti považujú synovia svätého Františka z Assisi.

Títo požiadali pápeža Inocenta XI., aby tým, ktorí konajú krížovú cestu v niektorom ich chráme, udelil také odpustky, aké získavajú veriaci v Jeruzaleme. Svätý Otec svojim listom z 5. septembra 1886 ich žiadosť vyhovel. Tieto odpustky aprobovali a rozšírili aj pápeži Inocent XII., Benedikt XIII. a Klemen XII. listom zo 16. januára 1731, keď ustanovil, že odpustky sa môžu získať kedykoľvek a pri každej krížovej ceste, ktorá bola zriadená s povolením príslušného biskupa, farára alebo predtaveného toho chrámu. Ďalej ustanovil, že odpustky možno získať i pre duše v očistci. Teda svätá Cirkev udeľuje veriacim, ktorí si konajú pobožnosť krížovej cesty také odpustky, aké by získali pri púti na miestach, pokiaľ Pán Ježiš niesol svoj kríž.

Celá krížová cesta má obyčajne 14 zastavení. Tento počet nie je však vždy rovnaký. Niekedy ich býva menej, inokedy viac. Krížová cesta býva najčastejšie v chrámoch, v kláštoroch býva na chodbe; často i okolo kostola alebo na niektorom kopci. Vtedy sa volá "Kalvária". Niektoré kalvárie sú umelecky hodnotné. Na ich čelnej strane bývajú tri kríže - v prostriedku so Spasiteľom.

Spôsob odbavovania krížovej cesty nie je presne určený. Čo do obsahu môžu byť rôzne, lebo v tajomstve kríža je veľká hĺbka, Základom, kostrou býva poklona, rozjímanie, potom obyčajne jeden Otčenáš a jeden Zdravas. Pekným zvykom je, keď sa od jedného zastavenia k druhému - hlavne pri spoločnej pobožnosti - spieva priliehavá pieseň.

Keby sme chceli zhrnúť ovocie vykonanej krížovej cesty povedali by sme, že ona rozvíja, prehĺbuje a upevňuje náš duchovný život. Pri rozjímaní o umučení nášho Pána prenikáme do nesmiernej hĺbky Božej lásky a poznávame milosti, ktoré z Kristových rán prenikajú do našich srdiec. Pritom nezbúdajme ani na možnosť získať odpustky i za duše v očistci! Cirkev na získanie odpustkov tu nepredpisuje svätú spoveď a sväté prijímanie, stačí vedomie hriešnosti, prosba Spasiteľa o odpustenie a prísľub polepšenia, čiže ochota dať sa s Kristom ukrižovať.

Niekde sa doposiaľ udržuje pekný zvyk **k a ž d ý p i a t o k** odbavovať krížovú cestu. Konajme ju najmä v pôstnom čase a vždy, keď máme čas. Veď máme za čo odprosovať a ďakovať. Pod krížom nájdeme útechu a nevyčerpatelý prameň milostí!

Článok V. Štepanovského prevzatý z časopisu "Svätá Rodina", roč. XXXI., č. 10/1938, str. 76-77.

Rozjímánie Mačky T E R E Z Y
 K T O J E P R E M Ā A J E Ž I Š ?

Slovo, ktoré sa stalo telom
 Chlieb života
 Obeta za naše hriechy na kríži
 Obeta obetovaná vo svätej omši ~~za hriechy sveta a moje~~
 Slovo, ktoré sa má vypovedať
 Pravda, o ktorej sa má hovoriť
 Cesta, po ktorej treba kráčať
 Svetlo, ktoré treba zapalovať
 Život, ktorý treba žiť
 Láska, ktorú treba milovať
 Radosť, o ktorú sa treba deliť s inými
 Obeta, ktorú treba obetovať
 Pokoj, ktorý treba dávať
 Chlieb života, ktorý treba jesť
 Hladný, ktorého treba nasycovať
 Smädný, ktorému treba dať piť
 Nahý, ktorého treba ošatiť
 Bez domova, ktorému treba dať prístrešie
 Chorý, ktorého treba uzdraviť
 Opustený, ktorého treba prijať
 Odvrhnutý, ktorému treba dať pocítiť, že ho niekto miluje,
 Malomocný, ktorému treba umyť rany
 Žobrák, ktorému treba dať úsmev
 Pijan, ktorého treba vypočúť
 Duševne chorý, ktorého sa treba ujať
 Maličký, ktorého treba objať
 Slepý, ktorého treba viesť
 Hluchý, za ktorého treba hovoriť
 Mrzák, s ktorým treba kráčať
 Zdragovaný, s ktorým sa treba spriatelíť
 Prostitútku, ktorú treba zachrániť pred nebezpečenstvom
 Vazeň, ktorého treba navštíviť
 Staréc, ktorému treba poslúžiť
 Mne je Ježiš môj Bôh
 Mne je Ježiš môj Snúbenec
 Mne je Ježiš môj Život
 Mne je Ježiš moja jediná Láska
 Mne je Ježiš moje všetko vo všetkom
 Mne je Ježiš moje Všetko

Ježišu, milujem celým srdcom, celou svojou bytosťou.
 Dalá som ňu všetko, aj svoje hriechy a on si ma vzal za snúbenicu
 vo svojej nezhnosti a láske.
 Som snúbenicou svojho ukrižovaného Snúbenca nateraz i na celý život.
 Amen.

- o -

Prvé čo Vzkriesený urobí, je toto: Prihovára sa človeku. Kristus vstal z mŕtvych. Je iný. Jeho láska je nová. Po pretrpenej smrti približuje sa k ľuďom s novou, nezvyčajnou dobrotou. Keď teraz Kristus oslovuje človeka, zasahuje ho hneď v tom najvnútornejšom. Keď ho teraz volá po mene, prihovára sa k jeho srdcu. Sklána sa s láskou k žene, čo so slzami hľadá jeho mŕtvulu. Kristus stojí teraz na druhej strane nášho sveta, lež bližšie ako predtým. Bližšie, ako bolo možné počas pozemského života. Jedine Kristus pozná celú bytosť človeka. On jediný vie o láske a bolesti tejto ženy. Volá ju po mene, a tým ju premiestňuje do jasu svojho srdca... /stať "Ježiš ju oslovil Mária" z knihy "S evanjelistami o Kristovi"/

Najnovšie výskumy turínskeho plátna potvrdili jeho autentickosť. Zanechal nám svoju fotografíu.

V roku 1983 uverejnil Dr. John H. Heller knihu /1/, v ktorej zhrnul výsledky vedeckého bádania päťdesiatich amerických vedcov, ktorí mali možnosť preskúmať turínske plátno pomocou najnovších vedeckých prístrojov. Skupina vedcov, ktorej členom bol aj samotný autor, pracovala na tomto výskume od roku 1978. Skladala sa z odborníkov svetového mena na poli fyziky, matematiky, chémie, biológie, medicíny a pod. Na výskume spolupracovalo a výsledky konzultovalo ďalších päťsto vedeckých spolupracovníkov. Kniha podáva teda objektívny obraz z hľadiska najnovších poznatkov vedy a techniky. Autor knihy je baptista a má záujem objektívne podávať výsledky vedeckého výskumu.

Prv než budú publikované výsledky, bude vhodné zopakovať si niektoré údaje o turínskom plátne.

Prvé správy siahajú do roku 340. Potom nasledovala krušná história až do roku 1208, kedy bolo plátno prenesené do Francúzska. V roku 1532 požiarom v Chambéry strieborná urna, v ktorej bolo plátno uložené, sa rozžeravila a kvapky roztaveného kovu zanechali stopy v spáleninách, dodnes viditeľných na plátne. V roku 1578 bolo plátno prenesené do Turína, kde sa nachádza dodnes. Poslednou vôľou kráľa Umberta bolo dané v roku 1983 do vlastníctva Svätej Stolicy s podmienkou, že zostane i naďalej v Turíne.

Pohrabné plátno je dodnes uctievané ako jedna z najvzácnejších kresťanských relikvií. Na plátne je odtlačená postava ľudského tela, muža v najlepších rokoch, a vykazuje stopy po ukrižovaní, bičovaní, trním korunovaní, prebodnutí rúk a nôh, ako aj ranu v boku. Odtlačok je negatívny /ako negatív fotografie/ a dobre viditeľný zo vzdialenosti asi dvoch metrov.

A k o v z n i k l i o d t l a č k y n a p l á t n e ?

Prvoradou úlohou najnovšieho výskumu turínskeho plátna bolo zistiť, aká látka dala vznik odtlačku, ako aj skutočnosť, že odtlačok zachycuje celé telo so všetkými detailami, teda aj s prehĺbeniami ako napr. očnými jamkami, krkom a pod. Takýto odtlačok nemohol vzniknúť jednoduchým dotykom plátna s telom pri jeho zabalení, pretože mnohé časti tela neprišli vôbec do kontaktu s plátnom. Vyriešenie týchto otázok bolo cieľom uvedenej komisie expertov.

Vyriešenie otázky farby odtlačkov najviac šokovalo vedcov. Po úmorných chemických analýzach sa ukázalo, že obraz na plátne je "kreslený" krvou a to ľudskou krvou. Podarilo sa zistiť prítomnosť porfyrínu, ktorý je derivát hemoglobínu /červeného farbiva krviniek/ takzvaný hematoporfyrín. Príslušnosť k ľudskej krvi je možné analyzovať biologickými metódami.

Otázka presnej kresby tela s podrobnými detailami dala vznik starej hypotéze, že ide o maľbu. Odborníci z oblasti anatómie, fyziológie a patológie potvrdili, že nemôže ísť o maľbu, nakoľko pred tisíckami rokmi veda nebola taká vyspelá, že by dokázala vykresliť obraz človeka v negatíve. Ako všetci dobre vieme, fotografia /a s ňou pojem negatíva/ bola vynájdená pred 150 rokmi.

V tejto súvislosti musela byť vyriešená otázka, ako došlo k rôznej intenzite farby - krvi, čím vzniká hĺbkový obraz postavy človeka. Táto otázka bola dôsledne preštudovaná, a zistilo sa, že tmavšie miesta sú zapríčinené hlbším prenikaním krvi do vlákien plátna, na proti tomu svetlejšie miesta majú krv len na povrchu. Prenikanie krvi do rôznych hĺbok jednotlivých vlákien vzniká dojem plastického obrazu. Zostala však nevyriešená otázka, ako sa dostala farba na vlákna v miestach, ktoré neprišli do priameho styku s plátnom, ako očné jamky, časti tváre okolo nosa, krk a podobne.

Ni jaký maliar nemohol niečo podobné
"namalovať"

Keď bola objasnená otázka obrazu zapríčineného krvou, zostávala stále nevyriešená otázka, ako bolo možné krvou taký obraz na plátno "namalovať". Vedci sa pokúsili napodobiť podobnú kresbu experimentálne v laboratoriu. Najprv musela byť vyriešená otázka ako krv "formovať", t. j. s akou látkou ju miešať, aby sa na vláknach nerozpíjala, teda nerozšírovala na susedné vlákna, ale aby vnikala do žiadanej hĺbky vlákna a tak vytvárala odtiene pre plastické znázornenie kresby. Táto zmes krvi s prímiesou nesmela byť ani vodnatá, ani olejová, lebo olejová farba by zostávala len na povrchu tkaniny. Vedci sa radili s najznámejšími vedcami v oblasti chémie, ale nikto nevedel vyriešiť tento problém. Takú látku, ktorá by mala tieto žiaduce vlastnosti krvi, dnešná moderná veda nepozná. Experti teda právom usudzovali, že ani "maliar" spred tisíc rokov nemohol takú látku poznať.

Aj zat teoretického predpokladu, že by predsa len vtedajší "maliar" takú látku poznal, zostal ďalší nevyriešený problém, a to, ako mohol takú maľbu uskutočniť. Vlákna plátna sú 10-15 mikromov /tisíc milimetro/ hrubé. K ich namalovaniu by potreboval štetec tenší ako vlas, a takýto ani dnešná technika nepozná. Okrem toho by musel maľovať zo vzdialenosti dvoch metrov, lebo len z tejto vzdialenosti je postava na plátne dobre viditeľná. Musel by teda maľovať s dvojmetrovým štetcom, čo voľnou rukou nie je možné. Potreboval by k tomu teda veľmi dokonalé technické zariadenie, napríklad s televíznou obrazovkou a počítačom, ktorý by mu prepočítaval dávku farby pre každé vlákno zvlášť. Ani dnešná technika by to však v takej dokonalnej forme nedokázala.

S ďalšou ťažkosťou sa stretla teória maľovania, a to s problémom maľby v negatíve. Postava na plátne je negatívna - ako je negatív fotografie - a žiaden maliar by nevedel namalovať takú perfektnú postavu človeka v negatíve. A vôbec pojem negatíva v tom čase nejestvoval.

Po týchto výskumoch bola teória maľby všetkými vedcami úplne zavrhnutá a otázka vzniku kresby na plátne zostala nevyriešená. Konštatovalo sa, že veda na túto otázku doteraz nevie odpovedať.

Trojdimenzionálny obraz

Ďalším prekvapením v priebehu výskumných prác bola analýza obrazu prístrojom, ktorý používa NASA, americký úrad pre výskum vesmírnych telies. Tento prístroj - tzv. ANALYZÁTOR OBRAZU TYP VP8 - pracuje pomocou počítača a dokáže premeniť fotografiu na trojdimenzionálny obraz. Prístroj prepočítava tmavšie a svetlejšie miesta fotografie a kreslí obraz plasticky. Tento prístroj sa používa pre výskum planét, ktoré je možné podľa fotografií vysielaných družicami plasticky znázorniť.

Vedci použili tento ANALYZÁTOR pre fotografiu plátna. Veľké bolo ich prekvapenie, keď komputer dokonale vykreslil trojdimenzionálny obraz pokojnej a majestátnej tváre muža, na ktorej boli viditeľné stopy po úderoch a mučeniach. Obraz bol taký perfektný, aký možno dosiahnúť len z dokonalej fotografie.

Vedecký výskum teda jasne dokázal, že obraz na plátne nie je dielom ľudských rúk. Ani najmodernejšia technika nášho storočia by nebola schopná také niečo vytvoriť. Zostáva nám len pokorne skloniť hlavu a povedať: "Veľký a nepochopiteľný si, Bože, vo svojich dielach". Objektívna veda musí uznať svoje hranice a len tak sa stane vieryhodnou. Iba veda spojená s pokorou dáva ľudstvu pravé hodnoty.

R.P.

/1/ Dr. John H. Heller: "Report on the Shroud of Turin"

Nakl. HOUGHTON MIFFIN CO., Boston, USA, 1983.

/2/ Lamberto Schiatti: "Sindone"

Edizioni Paoline, Torino, 1978.

Osobnosť biskupa von Gahlena.

Osobnosti, ako biskup Klemens August von Gahlen sú vždy aktuálne a budú - podobne ako to platilo o Tomášovi Morusovi - ľuďmi pre všetky obdobia a pre všetky časy.

V tomto našom "slove do týždňa" sa vraciam k osobnosti biskupa von Gahlena pri príležitosti 50. výročia jeho pastierskeho listu - a to v týchto júlových dňoch - na ktoré pripadá výročie, i keď nie okrúhle, ale vždy významné, jeho povestných kázni v münsterskom dome.

Na tomto - ako i nespočetných iných príkladoch v histórii - sa ukázalo, že slovo vie otriast' i ríšami a trónmi tyranov a že má zavše väčšiu moc ako zbrane.

Toto výročie spomenuli iniektoré nemecké časopisy, aby odpovedali na kritické hlasy, podľa ktorých patrí síce obdiv von Gahlenovi, že sa ozval v júlových kázňach v roku 1941, ale že to už urobil neskoro, príliš neskoro, až vtedy, keď sa už jeho národ nachádzal na pokraji nedoziernej katastrofy.

Ale vyčítajú mu to neprávom. Zabudli - alebo sa vôbec nedozvedeli - že biskup Klemens August von Gahlen už niekoľko mesiacov po uchvátení moci Hitlerom - 1. apríla 1934 na Veľkú noc - dal z 900 kazateľníc svojho biskupstva čítať list, v ktorom zaujal jasné stanovisko voči nacistickému svetonázoru. "Biskup nesmie mlčať, keď bludy a nevera pozdvihnú hlavu" - píše sa v ňom doslova. "Slovo pravdy je tým dôležitejšie, čím väčší možno konštatovať, že nepriatelia náboženstva bojujú proti tej alebo onej cirkevnej spoločnosti, lež napádajú základy náboženstva a vôbec kultúry."

Tieto slová zapôsobia i na súčasného človeka, lebo sú - bohužiaľ - také aktuálne, ako pred 50. rokmi. Zmenili sa etikety, forma odznakov a farebné symboly, ale podstat ostáva vždy tá istá.

No pokračujme v citovaní pastierskeho listu spred 50. rokov. Hovorí sa v ňom, ako peklo zavádza ľudí. Na toto vraj biskup musí upozorniť a pozdvihnúť napomínajúci hlas a vyzvať veriacich: pevne sa pridržiajte viery, jednej svätej, katolíckej a apoštolskej Cirkvi, ako sa jej pridržiavali vaši otcovia. Chránite sa pred falošným zdaním dobra a pravdy - pred jedom novopohanstva.

Hodinu po skončení pontifikálnej veľkonočnej omše sa na dvore biskupskej rezidencie objavili SS-mani v čiernych uniformách a žiadali kópiu pastierskeho listu, ktorý v nich vyvolal veľké rozhorčenie. Tento krok mal za cieľ zastrašiť biskupa. A po ňom nasledovali ďalšie, na najvyššej úrovni. Orenburský gauleiter Karol Röhrer, napísal zúrivú sťažnosť na Ríšsku kanceláriu. Charakterizoval v nej pastierský list münsterskeho biskupa takto: Každá veta je plná nenávisťi voči národnému socializmu, i keď ho výslovne nemenuje.

Keď biskup von Gahlen napísal svoj pastierský list, žil nacizmus v orgazme svojho veľkého víťazstva. A keď mal svoje zápalisté kázne v júli pred 43. rokmi, slávil vojenské triumfy na všetkých frontoch Európy a v severnej Afrike. Biskup sa nebál prehovoriť, lebo pravda bola pre neho závažnejšia ako život!

Hitler sa však bál zlikvidovať ho. Nie z presvedčenia, že v ňom prehovorilo svedomie nemeckého národa. Takéto starosti nemával a nemávajú ich ani dnešní, jemu podobní vládcovia, ale z o s t r a c h u p r e d ľ u d o m . Osobnosti typu von Gahlena alebo Wyszinského, vedia v národe vzbudiť to lepšie a hrdinské, budia idealizmus, driemajúci na dne srdca každého človeka a spolu

s ním odhodlanosť platiť zaň každú cenu. Ale na druhej strane platí aj čosi iné: z o d p o v e d n o s ť b i s k u p o v a v ô b e c v p l y v n ý c h l ŭ d í v n á r o d e , Ak nie sú si povedomí svojej šance, alebo ju nevyužijú, platí za to celý národ!

A naopak: osvietení a hrdinskí vodcovia sa premieňajú na otcov národa a po smrti - najmä ak bola násilná - na orientačné hviezdy v ťažkých dobách!

- o -

Aj takto sa môžeme brániť :

Roztoky, 14.1.1986.

Č.j. 2730/86.

Titl.

Správa SNB,
Bartolomejská 7

P r a h a 1.

Naši priatelé !

Neprijdu! Vite, že jsem po dvou infarktech a moc mě teď pobolíva srdce.

Teď je řada na Vás, abyste začali oplácet dobro, kterého se Vám ze strany bratří a sester sv. Františka dostalo za naše svědectví Kristu, za naše modlitby a žehnání Vám i Vaším rodinám. Víme moc dobře, že se Vám jich dostalo v hojné míře!!

A Vy nám za dobro splácíte zlem. Proto Vás žádám, abyste mně vrátili v pořádku pas, bez tajných značek a to poštou! A všem ostatním dali svatý pokoj!

Váš br. Aleš OFM

- o -

Zaujímavá kniha pre tých, ktorí sa venujú mládeži :

Miloš Zapletal : Velká encyklopedie her - Hry v přírodě.

Vydalo nakladatelstvo Olympia, Praha, 1985, ako svoju 2197. publikáciu, 1. vydanie, 629 strán, 255 ilustrácií, náklad 30 000 výtlačkov, cena viaz. 48.- Kčs

Nájdeme tu najlepšie a najzaujímavejšie hry z celého sveta. Obsahom a rozsahom je to ojedinelé dielo. Autor zbieral 40 rokov látku k dielu, preštudoval stovky odborných diel z celého sveta, tisíce článkov a časopisov etnografických, antropologických a telovýchovných, podnikol celý rad študijných ciest, súčasne hry zbieral doma i v zahraničí so stovkami spolupracovníkov. Vzniklé dielo nemá obdobu u nás, ale aj v zahraničí. Vhodné hry tu nájdú učitelia, rodičia, cvičitelia, tréneri, vychovávateľa, vedúci táborov a turistických oddielov mládeže.

V rokoch 1985-1988 v ročných intervaloch postupne vyjdu nasledujúce zväzky :

1. Hry v prírodě - už vyšla.
2. Hry v klubovně.
3. Hry na hřišti a v tělocvičně.
4. Hry ve městě.

Každá kniha o rozsahu 400-600 strán.

- o -

Domáce ovzdušie a kresťanská výchova.

Kedysi, keď bol -- ako sa hovorí -- čert ešte malým chlapcom, v ka-soch, keď vládla v rodinách zdravá výchovná tradícia, vypestovaná a udržiavaná náboženstvom a keď dieťa mohlo dýchať ten istý zdravý vzduch aj za dverami rodinného domu, medzi vrstovníkmi na ulici, v dopravnom prostriedku, v škole a kdekoľvek sa objavilo, stačilo venovať sa mládeži vo veku približne od 12 do 18 rokov, aby sa zabezpečila jej zdravá všestranná formácia.

Dnes je však táto výchovná tradícia, v ktorej sa kryštalizoval ľudský a kresťanský charakter malého človečika, v úplných troskách. Zrútila sa pod vplyvom prudkých spoločenských zmien v rodine, na ulici i v škole, s dopadom na veci, ktoré sa priamo týkajú náboženskej výuky a výchovy a nakoniec potom ešte aj kostola.

Čo tu robiť? Bedákať, klievať sa, rozčuľovať, protestovať? Iste, treba niečo urobiť. Môžeme radiť?

Predovšetkým treba p o s u n ú ť h r a n i e u zvlášťnej výchovnej starostlivosti o dieťa z 12 roku n a p r v ý -- a to na prvý deň jeho prvého roku. Ba ešte viac dozadu: treba ho začať vychovávať oveľa skôr, ako ho začneme vychovávať v y c h o v á v a ť j e h o r o d i č o v !

Nepreháňame? Sme si istí, že nie. Poznáme predsa známu zásadu: nikto nedá, čo sám nemá. A poznáme aj to, ako sa nám táto akxioma potvrdzuje skúsenosťou v každodennom živote. Výchovná tradícia -- táto výdatná opora pri splňaní rodičovskej úlohy -- je dnes v troskách. Túto skutočnosť však treba chápať ako zákonitosť. Č o j e t r a d i č n é, n e m ô ž e o b s t á ť v n e t r a d i č n ý c h o k o l n o s t i a c h . A tie sú tu. Treba teda stavať skrze novú výchovu. Novú, takú, ktorá by viac zodpovedala prítomnej dobe. A povedzme to priamo: takú, ktorá by uvedomelejšie stála na úzkom spojení s Bohom, na spojení hlbšom, ako bolo to doterajšie tradičné, ako i na úzkom spojení s tými, ktorí majú zodpovedné poznanie a skúsenosť a ktorých označujeme slovami psychológ, pedagóg a najmä kňaz. A netreba vari ani pripomínať, že kto prejaví úprimnú snahu o takúto uvedomeľú kresťanskú výchovu, môže práve pre túto snahu požiť, čo je to osamotenosť. Veľká väčšina ľudí pôjde v tomto ohľade inak. A nebude málo ani tých, čo pôjdu priamo proti. V takýchto chvíľach nech nám je útechou Boh, ktorý nás uistuje svojim slovom, že tí čo privádzajú iných k spravodlivosti, skvŕň sa budú ako hviezdy na večné časy. Boh je s každým, kto skladá ruky k modlitbe alebo nimi hýbe kvôli plnej účasti na diele kresťanskej výchovy!

Ak hovoríme o kresťanskej výchove, pýtame sa: v čom, resp. akým spôsobom sa má ona prejavovať?

Iste, tu nemôžeme vyčerpať všetky aspekty tejto závažnej úlohy kresťanských rodičov, ale zamyslime sa teraz na začiatok aspoň nad dvomi skutočnosťami, ktoré splnenie tejto úlohy vo veľkej miere podmieňujú.

Krátke, náhodné stretnutia sa so známymi začínajú sa pozdravom a pokračujú vo veľmi mnohých prípadoch takýmito otázkami: čo nového? Ako sa máš?

Odpovede bývajú rozličné, napríklad: Ale viš -- hovorí žena -- mám toľko starostí -- nákupy, varenie, upratovanie, dve deti na krku -- na chvíľu sa zastaví, lebo treba komusi odpovedať na pozdrav. Potom pokračuje tichším, ale pritom rovnako nepokojným hlasom: lenže muži nevedia čo je to rodiť, kŕmiť, prebaľovať, prať, sušiť plienky. Neuznajú ti, že máš toho veľa. Sú nevšímaví. Ak sa aj občas priberú ti v niečom pomôcť, sú pritom takí nemožní, že si to radšej urobíš

sama. Ale ~~veš~~ nároky a rozkazovať, to áno, to vedieť!

A keď sa práve v tom istom čase stretneme s nejakým známym, napríklad s mužom tejto ženy, zistíme, že hovorí podobným tónom: Ako sa mám? Nuž, čo ti povedať? Všet ako je to dnes. Vezmi si len také zamestnanie: samé nedorozumenia, závisť, intrigy, nebalosti, nezodpovednosť, veľké nároky. A keď prídeš domov, nenájdeš čo by malo byť, ale vždy dost toho, čo by nemuselo byť. Nepovieš nič zle je, povieš niečo ešte horšie.

Keď človek počúva takúto nedocenenú a nervóznú ženu alebo takého utrápeného a znechuteného muža a myslí na jednu z prvých stránok Genesis, prichádza k záveru, že tí čo takto hovoria, ak ju čítali, tak na ňu už dávno zabudli. Zabudli na slová, adresované Eve: veľmi rozmožím tvoje bolesti. A Adamovi: v pote tvári budeš jesť svoj chlieb.

Keby si všetky kresťanské ženy a všetci muži uvedomili, že ako dôsledok prvého hriechu prarodičov skôr starosti, ťažkosti a kríže sú pravidlom života každého človeka bez výnimky - a to i takého, o ktorom sa domnievame, že žije bez starostí, bez kríže - zaiste by pri stretnutiach so známymi hovorili inak. D a k o v a l i b y s r a d o s t o u za každú výnimku z tohto pravidla, za každú pokojnú chvíľu v domácnosti, za každý úspech v práci, za každú poslušnosť a prítulnosť dieťaťa. Dakovali by za všetky nečakané pozornosti, za dary a pomoci od Boha, ktorý usporadúva veci tak, aby sme nikdy netrpeli nad silu. Aké máme nálady a aké reči vedieme pri stretnutiach so známymi závisí od toho, ako prijímame určenia, ktoré sú údelom každého človeka a ako to všetko znášame závisí od toho, v akých sme podmienkach a stave, v ktorých sa nachádzame. Ale aj od toho, či si všímame, ako nám Boh vo svojej добрote pomáha. Je veľmi potrebné, aby si najmä kresťanskí manželia a rodičia toto všetko uvedomovali a prijali.

Druhá skutočnosť, ktorá vo veľkej miere podmieňuje splnenie zodpovednej úlohy kresťanských rodičov, je vytvorenie zdravého rodinného ovzdušia, v ktorom môžu dorastať deti v o s o b n o s t i. Iste, nemusíme zvlášť zdôrazňovať, že táto druhá skutočnosť je podmienená tou prvou, o ktorej sme hovorili.

Pokúsme sa stručne zodpovedať si na otázku: Čo je rodinné ovzdušie?

To je to, čo vás očakáva, keď sa pred vami otvorí dvere a vy prekročíte práh dektorého bytu: hrejivá srdečnosť alebo zdvorilý chlad. Vôňa láskyplnej starostlivosti o každú maličkosť alebo stopy všeobecného neporiadku a nečistoty. To je to, čo hneď pri vstupe vzbudí vo vás pocit príjemnej pohody alebo vás dostane do napätia, vychádzajúceho z narušených medziludských vzťahov.

A ďalšou otázkou môže byť táto: Ako dosiahnuť, aby naše domovy naplnilo ovzdušie, ktoré nenapína a neodpuďzuje, ale priťahuje a uspokojuje? Čo ho tvorí?

Jeho základnou podmienkou je s p r á v n e p o r a d i e m e d z i o s o b a m i, z ktorých na prvom mieste musí byť vždy B O H. On má určovať prostredníctvom o t c a r o d i n y, z a p o m o c i m a t k y, čas a spôsob práce i odpočinku, mieru denných potrieb, miesto pre veci. On má upravovať vzájomné vzťahy medzi členmi domácnosti. Preto každé plánovanie v rodine sa má začínať alebo zakončovať tak, ako odporúča apoštol Jakub: ak Boh dá, ak Boh bude chcieť - pričom tieto vety nemajú byť iba naučenými frázami, ale veľmi úprimými vyjadreniami pocítovanej závislosti na Božej vôli.

Ďalším prvkom, ktorým sa vytvára žiaduce rodinné ovzdušie, je ú p r i m n o s t, v z á j o m n é z d i e l a n i e, pre ktoré sa iste nájde čas aj uprostred najväčšej zaneprázdnenosti a kvôli ktorej sa obetuje i všeličo príjemné, najmä vtedy, keď sa úprimnosť vyjadruje tak, že sa p o č ú v a n í m p r i j í m a. Veď práve na jej

podklade si členovia domácnosti vychádzajú v ústrety s l u ž b a - m i alebo ak treba o d p u s t i e n i a m i . Na jej podklade si v y s i u h u j ú v z á j o m n ú l á s k u .

Zaiste nie je ťažko zapamätať si, čo utvára zdravé rodinné ovzdušie. Ťažšie bude prakticky si to osvojiť. Najmä však treba podčiarknúť tú jeho prvú podmienku: bude treba pripomenúť ešte raz, že v e d ú c p u o s o b n o s t ō u v d o m á c n o s t i . citelne prítomnou v každom vzájomnom vzťahu, v každej službe, v každom slove, m á b y ť B O H . Keď je On na prvom mieste, tam prestáva byť to, o čom hovoríme iba "zbožným prianím" a stáva sa denne prázdnou skutočnosťou.

V opačnom prípade možno len smutne konštatovať zo žalmistom :

Ak Boh nestavia dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú!
Ak On nestráži čo sa postavilo, márne bdejú tí, čo strážia!

O tom sa napokon môžeme presvedčiť hneď, ako sa otvorí pred vami dveře doktorého domu a prekročíte jeho prah.

- o -

Svätý Augustín

Pôstne rozjímanie

Pane, tvoja dobrota ma stvorila, tvoje milosrdenstvo ma očistilo od dedičného hriechu. Keď som sa po krste poškrvil novými hriechmi, tvoja trpezlivosť ma znášala, živila, očakávala. Môj dobrý Pane, ty čakáš, aby som sa napravil, a moja duša čaká dych tvojej milosti, aby sa mohla obrátiť a dobre žiť. Bože môj, Stvoriteľ môj, ty, ktorý ma trpíš a živíš, po tebe smädím, po tebe lačniem, po tebe túžim, za tebou vzdychám. Teba si žiadam ako malá sirota, čo stratila láskavého otca a hľadá ho s plačom a neprestajným nárekom. Tak je to aj so mnou. Pamätám na tvoje umučenie, ale nie tak, ako by som mal, ale ako neviem.

Pamätám, že ťa bili po tvári.
Pamätám, že ťa bičovali.
Pamätám, že ťa zranili.
Pamätám, že ťa pre mňa zabili.
Pamätám, že ťa uložili do hrobu.

Ale pamätám aj na tvoje slávne vzkriesenie a na tvoje podivné nanebovstúpenie.

Pridržiavam sa toho všetkého pevnou vierou.

Oplakávan strasti svojho vyhnanstva.

Čakám potešenie len od tvojho príchodu a vrúčne si žiadam dívať sa na tvoju oslávenú tvár.

- o -

Ježiš si vyvolil Magdalénu za posolkyňu. Podáva jej veľkonočné svetlo, aby ho zanesla iným. Kto videl Ježiša, musí ho iným zvestovať. Svojich apoštolov nazýva už priateľmi. Volá ich svojimi bratmi. A svojho Otca ich Otcom. Toto príbuzenstvo s Kristom je novým ovocím kríža. Magdaléna ho mohla uzrieť, pretože ho milovala a mohla ho ohlasovať, pretože ho videla. Prvá mohla povedať, že žije. Že je bratom ľudí a že ide k Otcovi. Jej prostredníctvom chce pripomenúť svojim všetko, čo im povedal o sebe a o Otcovi. Míčky sa náhli od hrobu a prvá nesie Lumen Christi do tmavého sveta...

/S.M Gertrúda Schinle: S evanjelistami o Kristovi. Prel.R.Černý SDB, SÚSCM, Rím, 1980/.

- o -

Rajmund ONDRUŠ, S.J.

Začali sme celkom nevinne ...

Predmanželské vzťahy v zmyslovo-sexuálnej oblasti.

K zrelosti vzájomných vzťahov snúbencov pred manželstvom patrí aj ich zblíženie v zmyslovo-telesnej oblasti. Je to prirodzené a kresťanské. Kresťanstvo odmietlo manicheizmus, ktorý pokladal hmotu, telo a sexualitu za čosi zlé. Kresťanská morálka prízvukuje iba patričný poriadok v týchto veciach. Ostáva len otázka, v čom pozostáva tento poriadok? Ako má vyzerat vzájomné zblížovanie sa snúbencov a ako ďaleko až môže ísť?

S prvou časťou otázky sa nemieňime zaoberat podrobnejšie, lebo tu nie je primerané miesto na vyratúvanie rozličných prejavov snúbeneckej nežnosti, počnúc zalúbeným pohľadom až po bozk alebo po energické buchnutie do chrbta. Vieme z bežnej skúsenosti, že takýchto prejavov je veľa a z veľkej časti závisia na temperamente mladých a na zvyklostiach ich životného prostredia.

Azda by bolo vhodné pripomenúť, že prejavy nežnosti nepatria k hocakému priateľstvu chlapca s dievčaťom, ale až k vážnej predmanželskej známosti, a že chlapec a dievča na ne reagujú rozličným spôsobom. Kým normálne, zároveň cítiace dievča prijíma prejavy nežnosti pomerne spokojne a preduchovnele, chlapca zasahujú takéto prejavy viac v zmyslovej sfére a môžu ho ľahko vyviest' z rovnováhy. Keď si to mladí neuvedomujú, ľahšie sa navzájom pochopia a nájdu spôsob, ako si byť blízko bez vyvolávania neúnosných situácií.

Ako ďaleko sa môže ísť?

A teraz druhá časť otázky: Ako ďaleko môžu ísť snúbenci vo svojich predmanželských stykoch?

Podobnú otázku položila istá talianska deťa vo svojom liste pátrovi Rotondimu, pracovníkovi s mládežou v Taliansku. Dievča v liste píše: "Som 19-ročná, prežívam prvú lásku a neviem, aké vzťahy sú dovolené medzi mladými, ktorí sa majú radi."

Páter Rotondi odpovedá: "Zdá sa mi, že najjednoduchšia poučka na vyjadrenie toho, čo je dovolené medzi snúbencami, je táto: Keďže predmanželská známost sa môže jedného dňa /z vážnym alebo menej vážnych dôvodov/ prerušiť a nadviazať iná, dievča nemá robiť nič, čo by sa neodvážilo rozprávat ďalšiemu snúbencovi. Podobne chlapec nemá žiadať od dievčata nič, čo by nechcel, aby mala za sebou jeho prípadná ďalšia snúbencia".

Je to odpoveď diktovaná skúsenosťou a životnou múdrosťou a mnohému môže poskytnúť cennú orientáciu. Aj táto odpoveď však ponecháva otvorenú cestu rozličným možnostiam a slobodnej voľbe.

Začali sme celkom nevinne ...

No v jednom bode má kresťanská morálka jasné stanovisko: nepripúšťa v žiadnom prípade sexuálne styky pred manželstvom. Tejto otázky sa dotýka iný list adresovaný pátrovi Rotondimu. Isté dievča z Neapola v ňom píše: "Začali sme tak celkom nevinne, bez zlého úmyslu, a nemôže mi ísť do hlavy, že by to bol hriech. Aj Vy nás odsudzujete?"

Otec Rotondi odpovedá: "Pousilujem sa Vám vyjadriť nakrátko, čo by Vám pomohlo uvedomiť si Váš terajší stav: Vy by ste tak túžobne chceli, aby bolo dovolené to, čo robíte. Čiže nechceli by ste uraziť Boha, nechceli by ste, aby ho urážalo to, čo vy dvaja robíte. To znamená, že zlo ešte nezostúpilo do hĺbky Vašej duše. Ale napriek tomu sa dopúšťate ťažkého hriechu a to isté umožňujete svojmu mládencovi. Márníť svoje

duše a pritom hovoriť, že si želáte navzájom neobmedzené dobro, to ma zaráža. Vy si neuvedomujete, slečna, že sa pripravujete o všetko, doslovne o všetko?

Prečo stretáme toľko manželských dvojíc neuspokojených, toľko manželských životov prakticky zničených? Najvážnejšia odpoveď, slečna, je táto: tie dvojice spotrebovali ešte pred manželstvom celý psychologický a fyziologický kapitál, ktorý dostali od Boha pre manželstvo. A keď sa vzali, pocítili svoju veľkú prázdnotu, ktorá ich odcudzovala.

Vy dvaja, slečna, skončíte neodvratne takisto. No máte ešte možnosť veľa zachrániť, keď prestanete márnit kapitál, ktorý má zostať nedotknutelný až po daň, keď bude uzavretá manželská zmluva, povýšená Kristom na hodnosť sviatosti.

Prepáčte mi, slečna, že som bol taký tvrdý; ale mám možnosť poznať, koľko sív vylievajú neskôr dievčatá, ktoré sa predtým správali ako Vy teraz".

Tolkoto páter Rotondi v jednom liste z bohatej korešpondencie, v ktorej nielen poučoval a karhal, ale predovšetkým ponáhal mladým ľuďom zachraňovať a budovať životné šťastie.

Dôvody predmanželskej zdržanlivosti.

Nebude azda od vecí, keď si nakrátko uvedieme niektoré dôvody, pre ktoré možno pokladať predmanželské sexuálne styky za zlú prípravu na manželstvo a za príčinu neskoršieho rozvratu mnohých rodín.

Ponajprv preto, lebo predčasná sexualita nedovolí rozvinúť sa a dozrieť láske, ktorá sa začala vyvíjať medzi snúbencami. Predčasná sexualita doslovne spáli jemnú začínajúcu sa lásku a natisne sa na jej miesto. Keď potom puďová príťažlivosť oslabne, alebo sa naskytne lákavejšia sexuálna príležitosť s inými osobami, mohé manželské dvojice s prekvapením nechápu, kam sa podela láska, ktorú zreteľne cítili v prvom období svojej známosti.

Ďalej si treba uvedomiť, že ovládanie sexualita pred manželstvom je významnou školou potrebného sebaovládania v manželstve. Keď niekto pred manželstvom, ako sa hovorí, "hodí cez palubu" všetky zábrany mravného poriadku, ťažko možno od neho očakávať, že sa bude vedieť ovládať počas manželstva v chúlolistivých situáciách, ktoré sa dnes často vyskytujú v zamestnaní a v iných životných okolnostiach.

Predmanželské vzťahy napokon nutne, aj keď nie vždy uvedomele, oslabujú úctu muža k žene, ktorú ľahco dostal ešte pred uzavrením manželstva. Takáto žena ostáva potom pre muža stále čímsi, čomu sa ľudove hovorí "lacný tovar", ktorý si veľmi neceníme.

Okrem toho ten, ktorý si nárokuje už pred uzavrením manželstva všetky manželské práva, ťažko prijíma s uzavrením manželstva manželské povinnosti. Je zřejmé, že je tu vždy viac postihnutá žena, ktorá neraz ostane opustená aj s následkami nezákonných sexuálnych stykov.

Vážni psychológovia a sexuológovia, dokonca aj takí, ktorí nerešpektujú kresťanskú moráiku, veľmi zdôrazňujú význam sexuálnej disciplinovanosti pred manželstvom. Prizvukujú, že porušovanie predmanželskej sexuálnej zdržanlivosti nielen pôsobí rušivo na spokojný a slobodný vstup do manželstva, ale neraz spôsobuje i trvalé duševné, ba i telesné traumy, otrasy, ktoré pôsobia škodlivo na celé ďalšie manželské spolužitie, včetně sexuálneho.

Osobitnú kapitolu tvoria deti, ktoré vznikli z predmanželských stykov. Tieto sú najnevinnnejšími a neraz aj najviac postihnutými obeťami predmanželského porušovania mravného poriadku.

~~Stratíme slobodu, radosť a krásu.~~

Teda sotva možno pokladať za zveličené slová otca Rotondiho, keď tvrdil, že ~~predmanželským sexuálnym stykom sa snúbenci pripravujú o všetko.~~

O niečo menej dôrazne a trochu z iného hľadiska hovorí o tej istej veci protestantský duchovný Walter Trobisch, ktorý sa ako pastor a misionár v Afrike veľmi zaoberal manželskými problémami a pomáhal mnohým mladým ľuďom. V liste jednému mladému mužovi pastor Trobisch hovoril o predmanželských sexuálnych stykoch takto :

"Kresťan vie čakať! Ak nebudete čakať, nič nezískate, ale veľa stratíte. Zhrniem do troch slov, čo stratíte: stratíte slobodu, radosť a krásu.

Ponajprv stratíte slobodu. Mnoho mužov sa mi priznalo: Keď sme uzatvárali manželstvo, vedel som, že sa k sebe nehodíme. Ale pred manželstvom sme už šli tak ďaleko, že som nemal odvahu zrušiť zasnúbenie. A teraz platím za svoju chybu.

Teda strácate slobodu. Ale ešte viac. Kazíte si veľa radosti, ktorá je spojená s rastom, dozrievaním a očakávaním. Kúzlo a krása snúbeneckého obdobia spočíva z veľkej časti v tom, že ešte ostáva poslednú tajomstvo, že ešte jestvuje priestor, do ktorého sa vstúpi, keď nato príde čas.

Okrem slobody a radosti je tu aj krása. Váš svadobný deň a vaša prvá noc budú krajšie, ak ste vedeli čakať. Sobáš nie je len formalita. Až keď verejne pred Bohom a pred ľuďmi dosvedčíte, že si navzájom patríte, až vtedy bude mať pre vás plnú hĺbku a význam zážitok, ktorým sa jeden druhému celkom odovzdáte."

Z toho, čo sme povedali vidno, aké odôvodnené je stanovisko Cirkvi, ktorá požaduje od dospievajúcich mužov a žien predmanželskú sexuálnu zdržanlivosť. Nejde tu iba o nejakú samoučelnú moralistickú prísnosť, ale predovšetkým o dobro človeka, o ochranu jeho rodinného a životného šťastia.

SHZR.

-- o --

O. Faber

H o d n o t a ú s m e v u .

Úsmev nestojí nič a vynáša mnoho. Obohacuje toho, kto ho prijíma, bez toho, žeby ochudobňoval toho, kto ho dáva. Trvá iba chvíľku, ale spomienka naň je niekedy večná.

Nik nie je taký bohatý, aby sa bez neho obišiel. A nik nie je taký chudobný, žeby ho nemohol darovať. Úsmev vytvára v dome šťastie, v starostiach je oporou a je citlivým znakom priateľstva.

-V únave prináša odpočinok, v znechutení vracia odvahu, v smútku je potechou a pre každú bolesť je prirodzeným liekom.

Je dobre, že si ho nemožno kúpiť, ani požičať, ani ukradnúť, pretože má hodnotu od chvíle, keď sa dáva.

- A keby si niekoho stretol, a nemal by pre teba úsmev, hoci naň čakáš, buď veľkodušný a oblaž ho svojím úsmevom ty, pretože nik tak nepotrebuje úsmev ako ten, kto ho nemá pre iných.

-- o --

Kto je Pánovým učeníkom, nemôže sa z ničoho viac tešiť ako z Krista. Jeho zjavenie zmení v jednom okamihu celú situáciu. Sklamanie učeníkov mení sa na blaženosť. Príchod Zmŕtvychvstalého im povie všetko. Prichádza, aby ich zaplavil veľkonočnou radosťou.

-- o --

J U D I T .

"Ty si sláva Jeruzalema, ty si radosť Izraela, ty si chvála nášho ľudu"! Tieto slávnostné slová veľkňaza Joacima, ktorý prišiel až z Jeruzalema, aby pozdravil hrdinskú Judit, sú plné úcty a obdivu. Tak sme ju zvykli vidieť aj my: vo svätožiare jej slávy. Hoci Cirkev vzťahuje slová tohto pozdravu na Božiu Matku, Pannu Máriu, a spieva ich na jej sviatky, odlesk Máriinej velebnosti dopadá aj na Judit. Vyplatí sa nazrieť trochu hlbšie na korene, z ktorých vyrástol ten slávny hrdinský čin: ako totiž Judit žila prv, než sa stala "slávou Jeruzalema, radosťou Izraela a chválou ľudu".

+

Jej život bol prázdny, osamelý a hodný poľutovania. Judit nebola chudobná. Jej muž Manases, ktorý predčasne umrel, zanechal jej veľa bohatstva, početnú čelad' a majetok s hojnými čriedami dobytku a stádami oviec. Svojho muža stratila po krátkom manželstve. Jedného dňa, keď "dozeral na ľudí, čo viazali snopy na poli, naraz mu prišiel úpal na hlavu a zomrel v svojom meste Betulii, kde bol aj pochovaný". Judit nemala nijaké dieťa. Ani jej manžel nemal bratov, ktorí by si ju boli vzali za ženu a mali s ňou deti podľa starodávneho židovského zákona. Preto bol jej život po mužovej smrti akoby preťatý napoly a pozbavený zmyslu: lebo aký zmysel mal život pre židovskú ženu, ktorá nemohla dať život v reťazi generácií, život, z ktorého sa má narodiť prislúbený Mesiaš? Bezdetná vdova Judit bola vylúčená z tohto životného prúdu. Bola istá, že jej meno zanikne, dni jej života prejdú bez lesku, bez úlohy, bez zmyslu. A bola ešte celkom mladá, stála iba na prahu života, a "mala neobyčajne príťažlivý vzhľad". /Jdt 8, 7/. Ale nebolo nikoho, pre koho sa mala usilovať byť peknou. Neodložila smútočné rúcho ani potom, keď uplynula predpísaná doba smútku. Pod ním nosila ešte na svojom tele drsné rúcho a postievala sa po všetky dni svojho života okrem sobôt a sviatkov.

Jedna zo slúžiek, ktorej dôverovala, spravovala celý jej majetok. Ona sama ostávala doma za tri roky a štyri mesiace. Prijala, čo jej bolo súlenené, ako dar od Boha. Keďže jej bolo odopreté starať sa o početnú rodinu, viesť veľkú domácnosť, podieľať sa na živote, čo usmerňoval do ďalekej mesiánskej budúcnosti, ostávali jej už len dve veci: alebo sa dať strhnúť do hlbokého zúfalstva, alebo sa vzchopiť k jedinému východisku: do výšin k Bohu. Tieto a podobné úvahy ju priviedli k tomu, že si na streche domu postavila stan, do ktorého sa mohla uchýliť pred ľuďmi. Odtiaľ potom za noci pozorovala hviezdnatú oblohu. Koľko nocí takto prebdela, kým sa to páľčivé "prečo" jej života zmenilo v tichú odovzdenosť Bohu! Až potom mohla zakúsiť, že Boh je "Bohom ponížených, pomocníkom nepatrných, oporou slabých, ochrancom stratených a spasiteľom zúfajúcich".

S touto tak ťažko vybojovanou odovzdanosťou Bohu zostávala spokojná. Ale naraz prišla veľká zmena. Mocné nepriateľské Holofernovo vojsko oblahlo jej rodné mesto Betuliu. Poslal ho kráľ Nabuchodonozor ako trestnú výpravu. Holofernes žiadal, aby sa obyvatelia horského mestečka Betulie vzdali. Tí to však odmietli, na čo sa Holofernes veľmi rozzúrnil. Dobývanie mestečka začal tým, že najprv dal prerušiť všetky prítoky vody do mesta. Obyvatelia Betulie boli bez vody. Ľud sužovaný smädom a strachom bol akoby bez zmyslov. Žiadal kňaza Oziáša a starších mesta, aby sa vzdali nepriateľovi, lebo prestali dúfať, že im Pán Boh pomôže.

"Boh nás vydal do ich moci", volali v zúfalstve. Oziáš sa ich usiloval uspokojiť poukazom na Božie milosrdenstvo. Potom rozhodol, že počkajú ešte päť dní. Ak Boh do tej doby nezasiahne, urobí im po vôli mesto vydá do rúk nepriateľov.

Keď sa to dozvedela Judit, ustrnula. Modlitbami a rozjímaniami si ~~predobudala hlboké poznanie Boha; vyčítala aká nedôvera, ba priam~~ vzburá by to bola voči Bohu, keby mu ľudia určovali čas a podmienky. Poslala ku kňazovi Oziášovi a k starším ľudu svoju služku a prosila ich, aby prišli k nej na poradu. Keď sa tak stalo, otvorene im vyčítala ich nesprávne počínanie: "Vy ste stanovili čas Pánovmu milosrdenstvu, a to, ako sa vám zachcelo, stanovili ste mu aj deň. Konajte za to pokánie a vylieváním slz sa domáhajte jeho odpustenia!... Uvážme, že tieto naše tresty sú menšie, ako sú naše hriechy a verme, že Pánove biče, ktorými nás šľahá ako svojich služobníkov, došli na nás preto, aby sme sa polepšili a nie aby nás zahubili".

Keď kňaz Oziáš vyzval Judit, aby sa modlila za ľud, myslel na to, že sa bude modliť za výdatný dážď, ktorý by im naplnil vodné nádrže a tak aspoň načas by odvrátil záhubu od obyvateľov mesta, ktorá im hrozila z veľkého nedostatku vody.

Judit však mala iný plán.

"Počujte ma! - povedala kňazovi a starším ľudu - Chcem vykonať čin, ktorého pamiatka bude prechádzať z pokolenia na pokolenie v našom národe". Tým naznačila, že sa chystá podujat' niečo, ale že všetkých prekvapí až potom, keď sa jej to podarí. Nechcela svoj úmysel verejne prezradiť, aby sa o tom nepriateľ azda predčasne nedozvedel.

Juditino postupovanie musíme chápať vo svetle zákona vtedajšej doby a nie podľa našich meradiel: vo svetle myšlienok svätého boja Izraela proti pohanom, ktorí sa rúhali Bohu. Starozákonná spravodlivosť sa riadila zákonom rovnosti: oko za oko, zub za zub, život za život! Boh bol pomstiteľom svojich verných a trestal práve tak kruto nepriateľov svojho ľudu, ako si oni kruto počínali proti nemu.

Nepriateľské vojská, ktoré táborili v údolí, už sa im vyhrážali, že "vyplienia územie, mečom pobijú mlad, nemluvňatá vyjdu na korisť a panny do zajatia". Judit chcela bezprostredne čeliť tomuto hroziacemu násiliu, a to rovnako násilným činom. Sama chcela zabiť veliteľa nepriateľských vojsk. Jej krása jej mala pomôcť dostať sa k nemu. Na túto myšlienku prišla vtedy, keď videla zúfalstvo ľudu a váhanie jeho vodcov. Cítila, že bola povoláná uskutočniť svoj odvážny plán. Mala odvahu sama niest' zodpovednosť za svoje počínanie. Najprv však padla na tvár, posypala si hlavu popolom a modlila sa o silu. Nikomu inému sa nezdôverila so svojím plánom, iba Bohu. Vrucne ho prosila o silu a pomoc. Práve preto, že je slabá a úbohá, nech ju použije Pán a rozdrví spupnú moc nepriateľov.

"Prosíme ťa, Pane, Bože náš, pomáhaj mne, vdove... Bude to pamätná vec pre tvoju slávu, ak Holoferna porazí ruka ženy".

Po modlitbe k Bohu vošla do svojho domu, odložila vdovské šaty, vykúpala sa a namažala voňavými masťami, učesala si vlasy a na hlavu si dala ozdobný veniec; obliekla si pôvabné rúcho a okrášlila sa všetkými možnými ozdobami. Potom sa odvážila použiť svoju krásnu postavu ako prostriedok, aby sa dostala do Holofernovho stanu.

Jej plán sa vydaril: opitého Holoferna zabila jeho vlastným mečom; hlavu tohto úhlavného nepriateľa Izraelitov dala do vreca a vrátila sa bezpečne do mesta. Pohľad na mŕtve telo vojvodu bez hlavy uviedol nepriateľské vojská do zmätku. Izraeliti zvíťazili nad utekajúcim nepriateľom.

Judit sa stala národnou hrdinkou. Po víťazstve kráčala na čele s jasajúcim zástupom žien a dievčat a predspevovala celému zboru podobne ako Mária po prechode Izraelitov cez Červené more, keď spievala ďakovnú pieseň, že ich Boh oslobodil zázračným spôsobom.

Celé tri mesiace slávila s ostatným ľudom víťazstvo pred jeruzalemskou svätyniou, ktorú udovadila celú vojnovú korisť, čo dostala od ľudu do daru: zlato, striebro, šatstvo, drahokamy a ostatné náradie. Potom sa vrátila do rodného mestečka Betulie a utiahla sa do svojho stanu. Teraz, keď sa stala slávnou v celej krajine, mnohí muži sa uchádzali o jej ruku. Judit však ostala vdovou aj naďalej.

Po všetkých týchto vzrušujúcich príhodách vrátila sa k predošlému spôsobu života, z ktorého to všetko vyrástlo a dozrelo. Znova žila v utiahnutosti a ostávala sama s Bohom.

Na tejto hrdinke Starého zákona by sme nemali vidieť iba ojedinelosť jej hrdinstva, ale ešte viac tichú vytrvalosť a silu jej ducha, ktorá vyplnila jej osamelý život. Bola to odvaha dať Bohu súhlas a prijať svoju úbohosť a obmedzenosť vlastného života, čo aj mnohí z nás musia urobiť, ba v istom zmysle sa to požaduje od nás všetkých.

Judit stojí pred nami ako príklad hrdinstva, ktoré vyrastá priamo z prijatia obmedzenosti a slabosti.

- o -

V s t a l z m ŕ t v y c h !

Tí, ktorí Ho videli mŕtveho, ktorí videli, ako mu Jeho najsvätejšie Srdce prebodli kopijou, Tí čo Ho pochovali a oplakávali - zasa Ho vidia, dotýkajú sa Ho, hovoria s Ním, jedia s Ním, počúvajú Jeho poučenia. A to počas štyridsať dní do slávneho nanebovstúpenia!

Vstal z mŕtvych! Tí jedenásti apoštolovia - chudobní, nevedomí, bez vplyvu na svet a po Kristovej smrti aj bez odvahy a smelosti, bojazliví - **n a t a z c e l k o m p r e m e n e n í** vystupujú pred ľud a nestarajúc sa o bičovanie, smrť, ohnivým oduševnením hlásajú, že Kristus je Mesiáš, Spasiteľ sveta.

Čože ich mohlo tak veľmi premeniť ?

Iba zmŕtvychvstanie Pánovo! Oni to hlásajú, trpia za to, umierajú za to. Ba až vyhlasujú: "Keď Kristus nevstal z mŕtvych, márne je naše kázanie!" /1 Kor 15, 14/.

Ježiš sám predpovedal svoje zmŕtvychvstanie ako hlavný dôkaz, že Ho poslal Boh. Keďže teda vstal z mŕtvych, je Boh!

- Ale keď Kristus je Boh, všetka Jeho **n á u k a** je Božská. Teda všetky články katolíckeho "Verím v Boha" treba považovať za božské.

- Kristus dal **p r í k a z Ľ u ě o m**. Jeho zákon je teda božský a nemožno sa mu vyhýbať, odťahovať sa.

- Kristus-Boh ustanovil na zemi **C i r k e v**. Táto Cirkev je teda tiež božská. Ju poveril vysluhovaním sviatostí. Teda i tieto sviatosti sú božské.

- Kristus-Boh predpovedal **b u d ú c e z m ŕ t v y c h v s t a n i e** našich tiel, že raz vstaneme z mŕtvych. Toto je pravda, ktorá má božskú istotu.

- Kristus-Boh prisľúbil spravodlivým **v e č n ý ž i v o t** a zlým hrozil ohnom pekla. Teda tieto tajomstvá neba a večnosti sú božské pravdy!

- o -

Pre tú, čo videla vzkrieseného Pána, začal nový život. Môže povedať len to, že ho videla. Ale tých pár slov je pre ňu novým nebom a novým svetom. Kto chce ohlasovať Pána, musel ho prv vidieť. Celý svet čaká, aby som videl Pána, a tak ho mohol odo mňa prijať.

Panna Mária je kľúčom k pochopeniu dnešných čias, stavu viery v dnešnom svete, ~~ozaisteného kresťanstva~~ a stavu Cirkvi vo svete. Ona tvorí vyvažujúci moment v Cirkvi medzi ~~požiadavkami rozumu~~ na jednej strane a srdca na strane druhej. Pozrime sa, čo o nej píše

kardínal R a t z i n g e r

R E P O R T Á Ź V I E R Y .

II. vatikánsky koncil bol významným krokom, ktorý dal nové sily teologickým bádaniám. Tie však v prvom období po koncile ukázali voči tomuto aspektu úpadok, ba skoro zrútenie. Teraz sa ukazujú určité náznaky obnovy.

Ak miesto, ktoré zaujíma Panna Mária, bolo vždy podstatné pre rovnováhu viery, ~~tatá~~ najst' je práve dnes naliehavejšie ako v iných obdobiach cirkevnej histórie. Treba sa vrátiť k Panne Márii, ak sa chceme vrátiť k tej pravde o Ježišovi Kristovi, Cirkvi a človeku, ktorú Ján Pavol II. predložil ako program celému kresťanstvu, keď v roku 1979 predsedal v Pueble na konferencii amerického episkopátu. Panna Mária sa musí dnes sťať viac ako inokedy pedagogiou pri ohlasovaní evanjelia dnešným ľuďom. Kardínal Ratzinger predkladá šesť bodov ohľadom úlohy Panny Márie pre rovnováhu a plnosť katolíckej viery:

1. Panne Márii priznať miesto, ktoré jej priznala dogma a tradícia, t.j. pevné zakotvenie v autentickú Kristológiu.

II. vatikánsky koncil hovorí: Cirkev na ňu myslí s láskou a zaujíma o nej vo svetle slova, ktoré sa stalo človekom. S posvätnou úctou preniká stále hlbšie do prevelkého tajomstva vtelenia a stále viac sa stáva podobnejšia svojmu Ženíchovi. Ak cirkev vyhlásila mariánske dogmy, najprv večné panenstvo a Božie materstvo a potom pri všetkom uvažovaní a dozrievaní o jej počatí bez dedičného hriechu a nanebovzatí, bolo t o v priamej službe viery v Ježiša Krista. Tieto dogmy hlásajú autentickú vieru v Krista ako pravého Boha a pravého človeka, dve prirodzenosti v jednej osobe. Tým tiež usmerňujú dve nevyhnutné eschatologické napätia, poukazujúc na Nanebovzatie Panny Márie a na nesmrteľný osud, ktorý nás všetkých očakáva a usmerňujú i vieru v Boha Stvoriteľa dnes tak ohrozovanú, ktorý môže slobodne zasahovať i do hmoty. Koncil jedným slovom pripomína: Panna Mária úzko spojená s dejinami spásy určitým spôsobom zjednocuje a odzrkadľuje v sebe základné pravdy viery.

2. Mariológia v Cirkvi predpokladá správny vzťah a nevyhnutnú integráciu gráciu Biblie a tradície. Štyri mariánske dogmy majú nevyhnutný základ vo svätom Písme. Ale to je akoby semeno, ktoré rastie a prináša ovocie v živote tradície, ako sa to vyjadruje v liturgii, v intuícii veriaceho ľudu, v reflexii teológie- zavvedenia učiteľského úradu Cirkvi.

3. Panna Mária svojou osobou, ako hebrejské dievča, ktoré sa stalo Matkou Mesiasa, spojuje živým a nepochopiteľným spôsobom starodávny i nový Ľud Boží, Izrael a kresťanstvo, synagogu a cirkev. Je spojitým, bez ktorého viera práve dnes je v nebezpečenstve, že stratí rovnováhu ako vzhľadom na Starý taký i na Nový zákon. V nej sa potom môže prežívať syntéza celého svätého Písma.

4. Pravá mariánska úcta zaručuje spolužitie rozumu s dôvodmi srdca, ako to povedal Pascal: Pre Cirkev človek nie je iba rozum alebo len cit. Je spojením týchto dvoch rozmerov. Hlava musí jasne uvažovať, ale i srdce sa musí zapáliť. Úcta k Panne Márii zaistuje viere plný ľudský rozmer.

5. Panna Mária s dvojitou úlohou Panny a Matky i naďalej osvecuje to, čo mal Stvoriteľ v úmysle so ženou v každom čase, včítane našej doby alebo zvlášť v tejto dobe, v ktorej - ako vieme - je ohrozovaná samotná podstata ženskosti. Jej panenstvo a materstvo zakoreňujú tajomstvá ženy do najvyššieho osudu, z ktorého ich nemôžeme vytrhnúť. Panna Mária je neohrozenou hlásateľkou Magnificatu, ale zároveň je i ženou, ktorá zúrodňuje ticho a skrytosť. Nebojí sa stáť pod krížom. Je prítomná pri zrode Cirkvi, ale - ako viackrát zdôrazňuje evanjelista - zachováva vo svojom srdci a uvažuje o tom, čo sa deje okolo nej. Je stvorením, ktoré má odvahu a ktoré dokáže počívať. Práve preto môže byť príkladom pre každého kresťana - muža i ženu.

- o -

Novinár Meseri v rozhovore s kardinálom Ratzingerom.

Kongregácia pre náuku viery, ktorej prefektom je kardinál Ratzinger, má štyri oddelenia. Jednému z nich prináleží vydávať posudky o mariánskych zjaveniach. Novinár Meseri položil kardinálovi nasledujúce otázky :

- Čítal ste tzv. "tretie fatinské tajomstvo", ktoré sestra Lucia, jediná žijúca z troch vizionárov - poslala Jánovi XXIII. a ktoré pápež po prečítaní odovzdal Vášmu predchodcovi, kard. Ottavianimi, aby ho uložil do archívu Svätého Offícia?

Áno, čítal som ho.

- Po svete kolujú rôzne verzie - nikdy nevyvrátené - ktoré opisujú obsah tohto tajomstva ako znepokojujúci, apokalyptický, oznamujúci strašné veci. Zdá sa, že sám Ján Pavol II. počas svojej návštevy v Nemecku potvrdil tento isto neradosný obsah textu. Pred ním Pavol VI. počas svojej púte do Fatimy sa tiež dotkol apokalyptických tém tohto tajomstva. Prečo sa nikdy nerozhodlo uviesť ho, už i preto, aby sa predišlo hazardným predpovediam?

Ak sa neurobilo takéto rozhodnutie, nie je to preto, že pápeži by chceli zakryť niečo strašné.

- V liste Lucie je naozaj niečo strašné?

I keby bolo, potvrdilo by to už známu časť fatimského posolstva. Z toho miesta povstala vážna výzva, ukazujúca nebezpečenstvo, ktoré hrozí ľudstvu. Sám Pán Ježiš neváhal často opakovať, že keď sa neobrátime, všetci zahyniete. Obrátenie - a toto práve Fatima dôrazne pripomína - je ustavičná podmienka kresťanského života. Mali by sme to vedieť z celého svätého Písma; Svätý Otec si myslí, že uverejnenie fatimského tajomstva by nič nepridalo tomu, čo kresťan má vedieť o zjavení. Mariánske zjavenia, schválené cirkvou, iba potvrdzujú n a l i e ě a v o s ť p o k á n i a, o b r á t e n i a, o d - p u s t e n i a a p ô s t u ! Uverejnenie fatimského tajomstva by bolo i rizikom, že sa jeho obsah použije k senzácii.

- Spomína sa v tajomstve Rusko?

Na túto otázku kardinál nechcel odpovedať. Vie sa však, že Svätý Otec Ján Pavol II. pri zasvätení sveta Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie výslovne spomenul i východnú Európu, ale Rusko menovite nespomenul.

- Čo si máme myslieť o Medžugorí v Juhoslávii-Chorvátsku, kam chodievajú veľké púte a už niekoľko rokov sa tam stávajú mnohé obrátenia?

V tejto oblasti je t r p e z l i v o s ť základným prvkom postupu našej kongregácii. Žiadne súkromné zjavenie nie je nevyhnutné pre vieru. Zjavenie sa skončilo Ježišom Kristom. On sám je zjavením. Ale

Ale na druhej strane nemôžeme zabrániť Bohu, aby v tejto našej dobe nehovoril prostredníctvom jednoduchých ľudí alebo mimoriadnych znamení, aby nepoukázal na nedostatok kultúr, ktoré nás ovládajú a sú poznačené racionalizmom a pozitivizmom. Zjavenia, ktoré cirkev úradne schválila - hlavne Lurdy a Fatimu - majú svoje presné miesto v rozvoji života Cirkvi v poslednom storočí. Medziiným ukazujú, že zjavenie nie je mŕtvou vecou, ale že je to čosi živé a životné. A náš prípad z Medžugoria sa ešte stále v našej kongregácii skúma. Jeden zo znakov nášho času je, že signály mariánskych zjavení sa vo svete stále množia. I z Afriky a iných krajín prichádzajú o tom správy. Jedno z našich kritérií je oddeliť aspekt skutočnej alebo domnej nadprirodzenosti zjavení od jeho skutočného ovocia. Veriaci za starých kresťanských čias putovali na miesta, voči ktorým náš moderný kritický duch je veľmi zdržanlivý ohľadne vedeckého potvrdenia tej tradície, ktorá je s ním spojená.

Naproti tomu i tieto púte prinášali blahodárne a dôležité ovocie pre život kresťanského ľudu. Problém nie je natoľko vo veľkej modernej kritike, ktorá sa obyčajne končí vo forme novej poverčivosti, ale skôr v ohodnotení vitality a ortodoxie náboženského života, ktorý sa okolo týchto miest vyvíja.

- o -

Pápež Pavol VI.

Z prejavu predstaveným ženských rehôl 29. októbra 1970 .

Drahé dcéry,
vaše poslanie v Cirkvi nemá páru a je nenahraditeľné. Preto si Cirkev pokladá za povinnosť zdôrazniť pri každej príležitosti, aký význam pripisuje reholnému stavu. Oceňuje ho preň sám a pre úlohu, ktorú má v Božom ľude.

- Boží ľud vás nutne potrebuje najmä dnes,
- pretože kladiete na správne miesto vyššie dnes často zaznávané hodnoty, akými sú modlitba, panenstvo, duch obety, úsilie o svätosť;
 - pre službu mnohotvárnej lásky a rôznorodého apoštolátu;
 - pre dobrý príklad, ktorý dávate Cirkvi a celému svetu.

Bez vašej prítomnosti a bez vášho dosvedčenia Cirkev by nebola tým, čím je a čím má byť.

MILUJTE CIRKEV ako samého Krista, milujte ju vrúčne, milujte ju stále viac; milujte ju ako svätá Katarína Sienská, keď vám situácia, v akej sa nachádzate, spôsobuje utrpenie; milujte ju tým viac, čím viac je terčom útokov zvonka a napádaná zvnútra práve od tých, ktorí by jej mali byť najvernejší.

MILUJTE CIRKEV a slúžte jej. Vo vašich spoločenstvách je apoštolská činnosť prirodzeným predĺžením reholného života, je priamym dôsledkom vášho spojenia s Kristom. Či apoštolskou činnosťou neslúžite Kristovi v jeho údoch?

MILUJTE KRISTA, milujte Cirkev a milujte aj svoju reholnú rodinu, ktorá je pre vás spoločenstvom privilegovaného kresťanského života. V nej ste odpovedali na Kristovo volanie, v nej nasledujete Krista, v nej sa jedna druhú povzbudzujete, v nej si vzájomne pomáhate.

Nech je vaša láska dost silná a dost hlboká, aby ste sa vedeli povzniesť ponad všetky nezhody, ktoré so sebou môžu priniesť rôzne povahy sestier, rozdielny vek, rozdielne spôsoby apoštolátu, rôzne komunity. Dobré viete, že jednota ducha a srdca nijako nevyklučuje zdravú rôznosť, za predpokladu, že je preniknutá správnym "zmyslom pre Cirkev". Zmysel pre Cirkev vám pomôže premôcť všetko to, čo by chcelo znehodnotiť normy odobrené Cirkvou, ktoré napomáhali toľkým svätých na ceste ku dokonalosti...Svet vás potrebuje, Cirkev s vami počíta".

MOJE KVETY NA VIANOČNÝ STOL 1986
pre Svätého Otca, kardinála Tomku
a otcov biskupov.

1. Sväté omše
 2. Sviatosné sv. prijímania
 3. Duchovné sv. prijímania
 4. Krížové cesty
 5. Zmierne hodiny
so Spasiteľom
 6. Obetovanie celých dní
choroby a ťažkostí
 7. Sväté ružence
 8. Litánie, rôzne
 9. Iné súkromné modlitby
 10. Celodenná liturgia hodín
/breviár/
 11. Púte s duchov. náplňou
 12. Skutky lásky k blížnemu
a rôzne sebazaprenia
 13. Obetovanie života a smrti
na úmysly Svätého Otca
- Rozpis si vedte po celý rok
a vráťte do 30. októbra 1986!
PATRÓNKA SLOVENSKA, ŽEHNAJ !

MOJE KVETY NA VIANOČNÝ STOL 1986
pre Svätého otca, kardinála Tomku
a otcov biskupov.

1. Sväté omše
 2. Sviatosné sv. prijímania
 3. Duchovné sv. prijímania
 4. Krížové cesty
 5. Zmierne hodiny
so Spasiteľom
 6. Obetovanie celých dní
choroby a ťažkostí
 7. Sväté ružence
 8. Litánie, rôzne
 9. Iné súkromné modlitby
 10. Celodenná liturgia hodín
/breviár/
 11. Púte s duchov. náplňou
 12. Skutky lásky k blížnemu
a rôzne sebazaprenia
 13. Obetovanie života a smrti
na úmysly Svätého Otca
- Rozpis si vedte po celý rok
a vráťte do 30. októbra 1986 !
PATRÓNKA SLOVENSKA, ŽEHNAJ !

MOJE KVETY NA VIANOČNÝ STOL 1986
pre Svätého Otca, kardinála Tomku
a otcov biskupov.

1. Sväté omše
 2. Sviatosné sv. prijímania
 3. Duchovné sv. prijímania
 4. Krížové cesty
 5. Zmierne hodiny
so Spasiteľom
 6. Obetovanie celých dní
choroby a ťažkostí
 7. Sväté ružence
 8. Litánie, rôzne
 9. Iné súkromné modlitby
 10. Celodenná liturgia hodín
 11. Púte s duchov. náplňou
 12. Skutky lásky k blížnemu
a rôzne sebazaprenia
 13. Obetovanie života a smrti
na úmysly Svätého Otca
- Rozpis si vedte po celý rok
a vráťte do 30. októbra 1986!
PATRÓNKA SLOVENSKA, ŽEHNAJ !

MOJE KVETY NA VIANOČNÝ STOL 1986
pre Svätého Otca, kardinála Tomku
a otcov biskupov.

1. Sväté omše
 2. Sviatosné sv. prijímania
 3. Duchovné sv. prijímania
 4. Krížové cesty
 5. Zmierne hodiny
so Spasiteľom
 6. Obetovanie celých dní
choroby a ťažkostí
 7. Sväté ružence
 8. Litánie, rôzne
 9. Iné súkromné modlitby
 10. Celodenná liturgia hodín
/breviár/
 11. Púte s duchov. náplňou
 12. Skutky lásky k blížnemu
a rôzne sebazaprenia
 13. Obetovanie života a smrti
na úmysly Svätého Otca
- Rozpis si vedte po celý rok
a vráťte do 30. októbra 1986 !
PATRÓNKA SLOVENSKA, ŽEHNAJ !

POISTKA NA VEČNÝ ŽIVOT :

- život v milosti,
- časté prijímanie Eucharistie,
- deväť prvých piatkov,
- deväť prvých sobôt.

N e z a b u d n e m :

mám len jednu dušu a je len jeden večný život - večne blažený alebo vo večnom zatratení. Záleží iba na mne!

Úcta k NEPOŠKVRNENEJ mi pomôže k blaženosti naveky!

Skrze Nepoškvrnené Srdce Panny Márie obetujem denne :

5 desiatkový svätý ruženec, križe, choroby, ťažkosti, utrpenia, protivensťva na úmysly "ZÚ x 3" za:
 - Svätého Otca, biskupov, kňazov,
 - bohoslovcov, reholníkov-reholníčky, mládež,
 - hriešnikov, duševne a telesne chorých, za duše v očistci.

JEŽIŠ, MÁRIA, MILUJEM VÁS,
 z a o h r á ň t e d u š e !

Denne sa modlím svätý ruženec,
 z a p i s u j e m s a d o
 ZLATEJ KNIHY FATIMSKEJ !

IV.

22.

1. Ktorý ta, Panna, do neba vzal.
2. Ktorý tvoju dušu k sebe povolal.
3. Ktorý tvoje telo nenechal porušeniu.
4. Ktorý ta urobil prvú účasťou zmrtychvstania.
5. Ktorý nám dal v tebe prísliech vzkriesenia z mŕtvych.
6. Ktorý ta dal nám za Matku v nebi.
7. Ktorý ti pripravil odmenu večnú.
8. Ktorý ti dal úlohu privádzať nás do neba.
9. Ktorý vyslyší prosby za nás.
10. Ktorý ta, Panna, do neba vzal.

3.

Chorí majú povinnosť apoštolovať : všetkých blízkych i vzdialených priviesť k modlitbe svätého ruženca, aby sa stali jedným mohutným chórom na zemi, ako je jeden mohutný chorál v nebi.

Kto sa sám rozhodne denne - do svojej smrti - modliť svätý ruženec, jednu z najkrajších modlitieb a na toto doživotné modlenie získa aj druhých, zapíše sa do tzv. ZLATEJ KNIHY FATIMSKEJ.

Názov "zlatá" si zaslúži. Kto je v nej zapísaný, za toho sa vo Fatime denne obetuje svätá omša za jeho posvätenie. Ak zomrel, tak ako za dušu v očistci, ak to potrebuje.

Úmysly, ktoré v spojení s Nepoškvrneným Srdcom Panny Márie všetci obetujú, sú :

1. Za Svätého Otca, biskupov, kňazov 3 úmysly,
2. za bohoslovcov, reholníkov -reholníčky, mládež 3 úmysly,

2.
Pokyny pre tých, ktorí sa zapisujú
do ZLATEJ KNIHY FATIMSKEJ a pre
Spoločenstvo chorých-Zdravasový útok:

Od roku 1975 sa zamkli chorí
našej vlasti do duchovného spolo-
čenstva pod ochranou Nepoškvrnenej
Panny Márie.

Ona je Veliteľkou, ona si sama
vedie Spoločenstvo. Nie je to zdru-
ženie ako ustanovižeň, ale čisto
duchovné združenie. Každý ostáva
na svojom mieste, ale všetkých
spája Panna Mária, Nepoškvrnená
Matka Ježišova.

Započúvali sme sa do jej volania
v Lurde, Fatime... Všade prosí
o m o d l i t b u a p o k á -
n i e !

Preto všetci chorí i zdraví sa
modlia na spoločné úmysly svätý
ruženec a každý obetuje svoj osob-
ný kríž, opustenosť alebo starobu
na tieto úmysly.

4.
3. za hriešnikov, duševne
a telesne postihnutých,
za duše v očistci..... 3 úmysly

Teda Zdravasový útok,
t.j. ZÚ = 3 x 3 úmysly.

Ruženec sa správne modlí vždy
r o z j í m a v o . Môžeme sa ho
modliť ako doposiaľ, ale s tým,
že budeme viac rozjímať o tajom-
stvách. Aby sme sa to naučili,
podávame návod s tajomstvami na
každý Zdravas. Nie je povinné
pri každom Zdravase ich vysloviť,
je však dobré z času na čas sa ho
takto pomodliť. Dostávame viac
myšlienok - námetov na rozjímanie.
Takto si to žiadala Panna Mária.
Navyknime sa ho takto modlievať
v rodinách, aby sa ho správne
naučili modliť aj naše deti.

Tajomstvá sú myšlienky, ktoré
nás uvádzajú do života Pána Ježi-
ša a Panny Márie.

- V. 23.
1. Ktorý ťa, Panna, v nebi korunoval.
 2. Ktorý ti pripravil korunu nehynúcu.
 3. Ktorý ťa vyvýšil nad všetko
stvorenie.
 4. Ktorý ťa urobil Kráľovnou anjelov.
 5. Ktorý ťa postavil za Kráľovnu
nad všetkých apoštolov.
 6. Ktorý ťa odmenil
ako Kráľovnu mučeníkov.
 7. Ktorý ťa dal za vzor
ako Kráľovnu panen.
 8. Ktorý ti dal moc Kráľovnej
rozdávať milosti.
 9. Ktorý ťa urobil okrasou neba.
 10. Ktorý ťa, Panna, v nebi korunoval.

- III. 21.
1. Ktorý nám Ducha Svätého zoslal.
 2. Ktorý kázal modlitbami pripraviť
sa na príchod Ducha Svätého.
 3. Na ktorého príkaz sa zhromaždili
apoštoli okolo teba.
 4. Ktorý poslal Ducha Svätého
ako silu vetra.
 5. Ktorý poslal Ducha Svätého
ako ohnivý plamene.
 6. Ktorý poslal Ducha Svätého
ako dar jazykov.
 7. Ktorý poslal Ducha Svätého
ako dar sily a odvahy.
 8. Ktorý poslal Ducha Svätého
ako charizmu veriacim.
 9. Ktorý poslal Ducha Svätého
aby riadil Cirkev do konca sveta.
 10. Ktorý nám Ducha Svätého zoslal.

II.

20.

1. Ktorý slávne na nebesia vstúpil.
2. Ktorý pred odchodom vyučoval apoštolov.
3. Ktorý zhromaždil všetkých verných na Olivovej hore.
4. Ktorý poveril učeníkov učiť a krstiť.
5. Ktorý poslal učeníkov do celého sveta.
6. Ktorý prisľúbil, že zostane s nami do konca sveta.
7. Ktorý naposledy žehnal apoštolov.
8. Ktorý sa pred očami prítomných vznášal do oblakov.
9. Ktorý skrze anjelov oznámil svoj druhý príchod.
10. Ktorý slávne na nebesia vstúpil.

S L Á V N O S T N Ý
R U Ž E N E C

1. Ktorý nech usporaduje myšlienky naše.
2. Ktorý nech riadi slová naše.
3. Ktorý nech spravuje skutky naše.

18.

5.

Tajomstvá rozjímavého ruženca nám budú hovoriť, ako máme nasledovať ich život na tejto zemi. Bude nám prostriedkom k posväteniu a zdokonaľovaniu.

Podľa sestry Lucie, ešte žijúcej vizionárky z Fatimy, ruženec je zbraň silnejšia od atómovej bomby, lebo :

- strháva duše,
- otvára nebo,
- zatvára peklo.

Ruženec je postrachom diavla, preto sa ho mnohí boja. Odvádza ich od neho Satan, nepriateľ Boží.

Panna Mária zasa práve touto modlitbou posväcuje duše a zachraňuje pred večnou záhubou.

Chceš byť spasený?

Modli sa ruženec, zapíš sa do
ZLATEJ KNIHY FATIMSKEJ !

I.

7.

1. Ktorého si, Panna, z Ducha Svätého počala.
2. V ktorého z raja vyhnané ľudstvo dúfalo.
3. Ktorého patriarchovia očakávali.
4. Ktorého proroci chlasovali.
5. Ktorého ti archanjel zvestoval.
6. Pre ktorého si bola služobnicou Pánovou.
7. Ktorého vtelenie si privolila svojim "ÁNO".
8. Ktorému ťa Duch Svätý pripravil.
9. Slovo, ktoré sa stalo telom.
10. Ktorého si, Panna, z Ducha Svätého počala.

R A D O S T N Ý
R U Ž E N E C

1. Ktorý nech rozmnožuje našu vieru.
2. Ktorý nech posilňuje našu nádej.
3. Ktorý nech roznečuje našu lásku.

- II. 8.
1. Ktorého si Panna, pri navštívení Alžbety v živote nosila.
 2. Ktorému si bola príbytkom i chrámom.
 3. Ktorý ťa prítomnosťou posväcoval.
 4. Ktorého si svojou krvou živila.
 5. Ktorého srdce tĺklo pod tvojím srdcom.
 6. Ktorým zaplesal duch tvoj v Magnifikat.
 7. Ktorého poctil svätý Ján už v matkinom živote.
 8. S ktorým si roznášala milosť a posvätenie okolo seba.
 9. S ktorým si pocitovala tajomstvo vykúpenia sveta.
 10. Ktorého si, Panna, pri navštívení Alžbety v živote nosila.

1. Ktorý slávne zmŕtvych vstal.
2. Ktorý v predpeklí oznámil vykúpenie Otcom.
3. Ktorý za zemetrasenia vyšiel z hrobu.
4. Ktorého oznámil anjel, keď odvalil kameň.
5. Ktorého oznámili strážcovia, čo popadali od strachu.
6. Ktorý sa zjavil ženám.
7. Ktorý sa zjavil Petrovi.
8. Ktorý sa zjavil zamknutým vo Večeradle.
9. Ktorý odovzdal apoštolom moc odpúšťať hriechy.
10. Ktorý slávne zmŕtvych vstal.

1. Ktorý bol pre nás ukrižovaný.
2. Ktorému kati strhali šaty z rán.
3. Ktorému prerazili ruky a nohy klincami.
4. Ktorého vyzdvihli na kríž nad mestom.
5. Ktorý visel medzi dvoma lotrami.
6. Ktorému sa veľkňazi posmievali.
7. Ktorého všetci opustili, okrem Matky, Jána a žien.
8. Nad smrťou ktorého sa triasla zem a zatmelo sa slnko.
9. Ktorého srdce prebodli oštepom.
10. Ktorý bol pre nás ukrižovaný.

- IV. 16.
1. Ktorý pre nás ťažký kríž niesol.

 2. Ktorého ukrižovanie žiadali Židia a luza.
 3. Ktorý vzal dobrovoľne svoj kríž.
 4. Ktorého celý Jeruzalem sprevádzal na Kalváriu.
 5. Ktorý tešil svoju Matku.
 6. Ktorého iba niekoľko žien oplakávalo.
 7. Ktorý padal pod ťarchou kríža.
 8. Ktorému pomáhal Šimon Cyrénsky.
 9. Ktorého cestou bili a trápili.
 10. Ktorý pre nás ťažký kríž niesol.

- III. 9.
1. Ktorého si, Panna, v Betleheme porodila.

 2. Ktorý prišiel na svet ako malé dieťa.
 3. Ktorého svoji neprijali.
 4. Ktorého si v jasličkách uložila.
 5. Ktorého anjeli ohlasovali.
 6. Ktorému sa pastieri klaňali.
 7. Ktorého hviezda oznamovala.
 8. Ktorého sa Jeruzalem naľakal.
 9. Ktorému priniesli mudrci dary.
 10. Ktorého si, Panna, v Betleheme porodila.

- II. 14.
1. Ktorý bol pre nás bičovaný.

 2. Ktorý bol zhanobný trestom otrokov.
 3. Ktorý bol priviazaný na mučenie.
 4. Ktorého, nevinného, týrali hriešnici.
 5. Ktorý znášal údery korbáčom.
 6. Z ktorého tiekli pramienky krvi.
 7. Na ktorom zúrila surovosť ľudská.
 8. Ktorý trpel za hriechy zmyselnosti.
 9. Ktorého prorok nazval : "Hľa červ som a nie človek".
 10. Ktorý bol pre nás bičovaný.

- V. 11.
1. Ktorého si, Panna, v chráme našla.

 2. Ktorý, nepoznaný, putoval do domu Otca.
 3. Ktorý zasadol medzi učiteľov Zákona.
 4. Ktorý učil múdrych.
 5. Ktorý udivil svojimi otázkami a odpoveďami.
 6. Ktorý bol zaujatý vo veciach svojho Otca.
 7. Ktorého si hladala so svätým Jozefom.
 8. Ktorého slová si ukladala vo svojom srdci.
 9. Ktorý ti bol v Nazarete poddaný.
 10. Ktorého si, Panna, v chráme našla.

IV.

1. Ktorého si, Panna, v chráme obetovala.
2. Ktorý sa podriadil Mojžišovmu zákonu.
3. Ktorý sa obetoval nebeskému Otcovi.
4. Ktorý prišiel nepoznaný do chrámu.
5. Ktorého Simeon očakával a velebil.
6. Ktorý sa stal svetlom národov.
7. Ktorého blahorečila prorokyňa Anna.
8. Ktorý rástol v múdrosti pred Bohom i pred ľuďmi.
9. Ktorý bol na oslavu Izraela.
10. Ktorého si, Panna, v chráme obetovala.

10.

III.

1. Ktorý bol pre nás trním korunovaný.
2. Ktorého vojaci obliekli do šarlátu.
3. Ktorému dali do rúk trstinu.
4. Ktorému vrazili na hlavu trňovú korunu.
5. Ktorému sa posmešne klaňali.
6. Ktorého oplávali a bili trstinou po hlave.
7. Ktorého aj Pilát poľutoval : "A jhľa, človek!"
8. Ktorého Židia zavrhli : "Preč s ním!"
9. Kráľ, ktorého neprijali za kráľa.
10. Ktorý bol pre nás trním korunovaný.

15.

12.

BOLESTNÝ
RUŽENEC

1. Ktorý nech osvecuje náš rozum.
2. Ktorý nech upevňuje našu vôľu.
3. Ktorý nech posilňuje našu pamäť.

I.

13.

1. Ktorý sa pre nás krvou potil.
2. Ktorý videl hriechy celého sveta.
3. Ktorý videl aj márne preliatu svoju krv.
4. Ktorý videl aj nenávisť proti svojej láske.
5. Ktorý cítil slabosť svojej ľudskej prirodzenosti.
6. Ktorý cítil úzkosť a hrôzu múk.
7. Ktorý prosil : "Otče, odním tento kalich odo mňa!"
8. Ktorý volal : "Nech sa stane Tvoja vôľa!"
9. Ktorého anjel posilňoval.
10. Ktorý sa pre nás krvou potil.

Mohandas G A N D H I /1869 - 1948/.

V roku 1983 sa premietal v kinách Severnej Ameriky, Indie a mnohých iných krajín na svete veľmi úspešný film anglického direktora a výrobcu Richarda Attenborougha o živote a diele Mohandasa Gandhiho, "apoštola nenásilia", ktorý viedol Indiu v boji o nezávislosť. Gandhi bol nielen veľkou politickou postavou, ktorá sa zasadila za slobodu svojej vlasti, ale aj vplyvným náboženským vodcom modernej Indie. Bolo tragické, že tento "apoštol nenásilia" umrel násilnou smrťou tromi výstrelmi z revolvera rukou fanatickeho hindu 30. januára 1948 vo veku 79 rokov, práve vo chvíli, keď prichádzal na spoločnú modlitbu.

Kto bol Mohandas Gandhi ?

Jeho úplné meno bolo Mohandas Karamčand Gandhi. Narodil sa 2. októbra 1869 v Porbandare, malom prímorskom mestečku v západnej Indii, asi na polceste medzi Bombay a Karáčí. Jeho otec Karamčand Gandhi bol ministerským predsedom malého kniežatstva, akých bolo viac v Indii na sklonku 19. storočia. O svojom otcovi hovorí, že "nemal inú výchovu než skúsenosť". Cez celý život zostal "nekompromisným človekom a získal si povest prísnej nestrannosti tak vo svojej rodine ako aj mimo nej; miloval svoj rod, bol pravdovravný, statočný a veľkodušný, ale dosť popudlivý". Matka Putlibai bola negramotná hindka, ale hlboko nábožná a svätá duša, o ktorej jej syn svedčí, že sa každý deň zúčastňovala na modlitbách v chráme a pred jedlom sa vždy modlievala. Mala vo zvyku prísne sa postiť, zvlášť cez štvormesačnú daždivú dobu. Rodina bola dosť zámožná.

Malý Mohandas chodil do školy v rodnom meste. Bol stredným žiakom a mal ťažkosti s matematikou. "Môj rozum musel byť pomalý a pamäť

alebo právo na niektorej anglickej univerzite. Pred odchodom do Anglicka musel odprisať rodine, že v cudzine "sa nedotkne vína, žien a mäsa". 4. septembra 1888, mesiac pred svojimi 19. narodeninami, odcestoval loďou do Londýna. Niekoľko mesiacov predtým mu jeho mladá manželka porodila prvého syna, ktorého nazval Harilal.

Anglické prostredie bolo celkom cudzie mladému Indovi. Mal však nezvyčajnú schopnosť prispôbiť sa svojmu okoliu. Po "Sahare ateizmu", ako sám hovorí, zacítil veľký smäd po náboženstve. Stretol sa s Madame Blavatskou a Annou Besantovou a preštudoval si ich knihy o teozofii, ale dal prednosť hinduizmu. V Londýne sa mu dostala do rúk aj Biblia. Starý zákon mu bol nezrozumiteľný, ale Nový zákon ho celkom zaujal. Hlboký dojem urobila na neho Ježišova "reč na hore", ktorá ho "zasiahla priamo do duše" : Neodplácať sa zlým za zlé, odpúšťať, neprotiviť sa zlu, "ak ťa niekto udrie po ľavom líci, nastav mu aj druhé", blažení tichí, prenasledovaní pre spravodlivosť, "nezhromažďujte si poklady na zemi... kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce"... Tieto slová, ktoré po prvý raz čítal, ho naplňovali radosťou. Upomínali ho na posvätnú knihu hindov Bhagavad-Gita, ktorú si prečítal až na druhom roku právnických štúdií v Londýne. Hanbil sa, že to neurobil prv. Čítanie urobilo na neho hlboký dojem. "Keď ma strašia pochybnosti, - napísal v časopise Young India - keď mi sklamanie hľadia do tváre a nevidím na obzore ani jeden lúč, vtedy sa obrátim k Bhagavad-Gita a nájdem verš, ktorý ma poteší". Jeho dlhoročný tajomník Desai svedčí, že "každá chvíľa Gandhiho života je vedomým úsilím prežívať posolstvo Gita".

Bhagavad-Gita, alebo "nebeská pieseň" je báseň, pochádzajúca z času medzi 5. a 2. storočím pred Kristom. Je to rozhovor na bojisku medzi hrdinom, ktorý sa volá Krišna a vodcom odboja Arjuna. Rozhovor sa týka teórie a praxe jogy, indického filozoficko-asketického systému.

Gandhi prežil v Anglicku dva roky a 8 mesiacov. Hneď na druhý deň po zložení skúšok z práva, 12. júna 1891 odcestoval do Indie. Štúdiá v Anglicku iste ovplyvnili jeho život, ale ten pravý Gandhi nevyšiel z kníh a štúdií, ale z činnosti. Po návrate do Indie účinkoval ako právnik, ale nie úspešne. V právnickej praxi mu prekážala pravdepodobne jeho vrodená hanblivosť.

Dve udalosti tak veľmi ovplyvnili jeho život, že mu dali celkom nový smer. Jeho starší brat Lexmidas pracoval ako tajomník a poradca dediča na trón a špiroval na miesto ministerského predsedu malého kniežectva, ktoré mal kedysi jeho otec. Nebol však zadobre s britským politickým agentom, od ktorého záviselo toto miesto. Prosil svojho brata Mohandasa, aby sa prihovril za neho. Mohandesovi sa to nepozdávalo, ale na naliehanie brata súhlasil. Agent odpovedal Gandhimu, že jeho brat má použiť na to riadnu cestu, nie protekciu. Keď Gandhi ešte aj potom naliehal, agent mu povedal, aby odišiel. Keď ani potom neprestával dôvodit, agentov sluha ho chytil a vyhodil von z izby. "Táto príhoda - napísal Gandhi vo svojom životopise - zmenila smer celého môjho života."

Roku 1893 Gandhi prijal ponuku istej advokátskej firmy, aby za rok pracoval ako právnik medzi indickými prisťahovalcami v Južnej Afrike. "Chcel som akosi opustiť Indiu... a skúsiť šťastie v Južnej Afrike". Krátko po príchode do novej krajiny nasadol na nočný vlak s líst-

príhrubá"- priznáva sa. Aj neskoršie ostal iba priemerným študentom, ale zato veľmi presným. "Naučil som sa vykonávať rozkazy starších a nekritizoval som ich činnosť". Priznáva sa, že ako 12-ročný chlapec začal tajne fajčiť a kradnúť peniaze od svojich rodičov a starších bratov, aby si mohol kupovať cigarety.

Ako 13-ročný začal študovať na strednej škole. V tom istom roku sa počla indického zvyku oženil s 13-ročným dievčaťom, ktoré sa volalo Kasturbai. "Dve nevinné a celkom ne-skúsené deti sa vrhli na oceán života", spomína si Gandhi, a odsudzuje takéto "detské manželstvá". Hneď od začiatku bolo plné krízov, najmä pre mladé dievča, ktoré nescelo vyjsť ani na ulicu zahrať sa bez dovolenia svojho 13-ročného "manžela". Kasturbai bola tvrdohlavá a bránila si svoju slobodu.

Mladý Gandhi obdivoval veľkých a silných chlapcov, najmä svojho priateľa, moslima Šeika Nehtaba, dobrého športovca. Od neho sa dozvedel, že telesnú silu a zdatnosť má od jedenia mäsa. Gandhiho náboženstvo - hinduizmus - zakazuje svojim prívržencom jesť mäso. Vyše roka tajne jedával so svojím priateľom kozie mäso. Potom však dostal výčitky svedomia a zdržoval sa jedenia mäsa až do smrti svojich rodičov, ktorých nechcel zarmútiť prestupovaním hindského príkazu.

Jedenie mäsa bolo pre mladého Gandhiho iba jedným prvkom boja proti náboženstvu. Pohrdal "leskom a pompou hinduistických chrámov" a priznával sa, že nemal živú vieru v Boha. Keďže mu nikto nevysvetlil, kto stvoril svet, začal sa "akosi prikláňať k ateizmu", ale súčasne ostával otvorený aj voči náboženstvu.

Po otcovej smrti /1885/ na rodinnej porade sa rozhodlo, že bude študovať medicínu

kom prvej triedy do Pretorie. V Maritzburgu nastúpil do vlaku istý beloch, ktorý len čo uzrel hnedého votrelca v prvej triede, rezervovanej len pre bielych, hneď to oznámil sprievodcovi. Ten mu rozkázal prstúpiť do druhej triedy. Gandhi dôvodil, že s lístkom prvej triedy má právo na prvú triedu. Sprievodca zavolať policajta, ktorý Gandhioho vyhodil aj s kuframi na nástupište stanice. Neskoršie sa Gandhi priznal, že táto uponižujúca udalosť v Maritzburgu bola najkreatívnejšou skúsenosťou v jeho živote. Mohol spokojne prstúpiť do druhej triedy a pokračovať v ceste. On však radšej ostal celú noc sedieť uzímený na stanici a rozmyšľal, čo treba robiť, aby sa odstránila nespravodlivosť a diskriminácia voči Indom v Južnej Afrike. Namiesto plánovaného jedného roku ostal v Južnej Afrike 21 rokov, od 1893 do 1914.

Týždeň po udalosti v Maritzburgu Gandhi zorganizoval v Pretorii schôdzu Indov a mal reč o diskriminácii. To bola jeho prvá verejná reč. Povzbudzoval indických obchodníkov, moslimov i hindov, aby boli čestní v obchode, aby sa držali zdravotných predpisov, zanechávali náboženské a kastové rozdiely a učili sa anglicky. Bol presvedčený, že nestačí zvýšiť iba postavenie človeka v spoločnosti, ale že ho treba mravne povzniesť. Jeho cieľom bolo zlepšenie samého človeka. "Vždy bolo pre mňa tajomstvom, - píše - ako sa môžu niektorí ľudia cítiť poctení uponižovaním svojich spolublížnych".

Gandhi uznával, že bieli v Južnej Afrike potrebovali ochranu pred väčšinou, ktorú tvorili černoši a Indovia. Roku 1914 5 miliónov černochoch prevyšovalo niečo vyše milión belochov, ktorí sa obávali, aby sa Indovia nestali vodcami čiernych. Preto diskriminovali čiernych aj Indov.

"Ďakujem Ti, že práve ja som smela byť Tvojou životnou družkou a pomocníčkou. Ďakujem Ti za najdokonalejšie manželstvo na svete, ktoré sa zakladalo nie na zmyselnosti, ale na sebaovládaní. Ďakujem Ti, že si ma pokladal za seberovnú a tak som Ti smela pomáhať pri Tvojom životnom diele za vlasť. Ďakujem Ti, že nepatríš k typu manželov, ktorí prežívajú svoj voľný čas pri hre, športe, ženách, pri víne a speve... To sú tí, ktorí sa rýchlo presýtili láskou ženy a detí tak, ako sa malým chlapcom zunuju hračky. Ďakujem Ti aj za to, že nepatríš k mužom, ktorí celý svoj život zbierajú a hromadia bohatstvá vykorisťovaním pracovnej sily iných ľudí.

Aká som povďačná, že Boh a Tvoja vlasť znamenajú pre Teba viac než peňažný zisk, že vieš odvážne brániť svoje presvedčenie a máš takú neotrasiteľnú dôveru v Boha. Aj za to som povďačná, že Boh a vlasť znamenajú pre Teba viac než moja osoba.

Ďakujem Ti, že si bol v mojej mladosti plný ohľaduplnosti voči mojim slabostiam aj vtedy, keď som sa tak bránila proti Tvojmu rozhodnutiu opustiť blahobyť a žiť v dobrovoľnej chudobe.

Do domu Tvojich rodičov som prišla ako dieťa. Tvoja matka bola obdivuhodná žena, ktorá ma vedela pripraviť na to, aby som sa Ti stala odvážnou a neochvejnou družkou v našom spoločnom živote a tým si smela získať Tvoju lásku a úctu. Keď si sa po rokoch stal vodcom Indie, ani na chvíľu som nemala strach, že ma odsunieš nabok, ako je to zvykom v iných krajinách, keď sa muž dostane na vrchol svojej slávy. Vedela som, že my dvaja zostaneme až do smrti spojení ako muž a žena".

Gandhi bol presvedčený, že pravda sa bráni nie uvalením utrpenia na protivníka, čo býva bežnou vecou u ľudí, ale na seba samého.

Nikdy sa neusiloval uponiť druhých, ale ich získať pre svoju pravdu. Dúfal, že ak bude praktizovať Ježišovu "reč na hore", prinúti generála Smutsa, aby si uvedomil, že je kresťanom. Pochopil Kristovu zásadu, že nemáme odplácať zlým za zlé, ale dobrom prenášať zlo, kým sa protivník neunaví zlom, ktoré pácha.

22. augusta 1906 v Južnej Afrike vydali zákon, podľa ktorého všetci Indovia starší nad 3 rokov museli nosiť so sebou legitimáciu s odtlačkami prstov ako nejakí zločinci. Prestúpenie tohto zákona sa trestalo väzením alebo deportáciou z provincie Transvaal. 11. septembra 1906 Gandhi zvolal verejné zhromaždenie v Johannesburgu, na ktorom žiadal Indov, aby neprijali tento diskriminačný zákon. "Môžem s istotou vyhlásiť, - povedal Indom - že do kiaľ bude čo len hrstka ľudí verná svojmu slubu, môže byť len jeden koniec boja, a to je víťazstvo": Pravda ostáva pravdou, i keď ju málo ľudí prijíma. Keď na schôdzke Ind Min Alama vyhlásil: "Prisahám na Alaha, že zabijem človeka, ktorý sa dá zapísať", Gandhi mu odpovedal, že v tom prípade on bude prvý, čo to urobí. Dotyčný Ind dodržal slovo. Keď sa Gandhi skutočne šiel zaregistrovať, Alama ho udrel ťažko po hlave. "Hneď som zamdlel s výkrikom: 'Hey, Ráma! - Ó Bože! na ústach". "Radšej umrieť rukou brata než chorobou alebo iným spôsobom, nemôže byť pre mňa smutnou vecou. Ak aj v takom prípade budem slobodný od hnevu a nenávisťi proti svojmu protivníkovi, viem, že to bude osožiť môjmu večnému dobru a sám protivník si neskoršie uvedomí svoju úplnú nevinnosť". Vtedy nikto nešípil, že o 42 rokov neskôr Gandhi skutočne umrie rukou fanatickeho brata s tým istým výkrikom "Ó, Bože!" Keď Min Alama a iných, ktorí poranili Gandhiho, uväznili, on im vymohol prepustenie zo žalára. "Mysleli, že robia správne, - povedal na ich obranu - nechcem ich

"Zachádzajú s nami ako so zverou" - povedal Gandhi na návšteve v Madrase roku 1896.

Po "Boerskej vojne" /1899 - 1902/ medzi holandskými prístahovalcami a Britmi, ktorú vyhrali Briti, obe strany sa usilovali zahojiť rany balzomom biedy tretej strany, černochovej a Indov. Indická otázka sa stala politickým futbalom. Generál Smuts, ktorý sa stal po vojne ministrom financií a obrany, roku 1906 vyhlásil: "Aziatská rakovina, ktorá sa hlboko zažrala do života Južnej Afriky, sa musí radikálne vykoreniť". Podobne sľubovaj aj Botha, ministerský predseda, roku 1907: "Ak zvíťazí moja strana, vyženie všetkých 'coolies' /ako prezývajú Indov/ z našej krajiny za štyri roky".

Gandhi veril, že musí zachrániť vyše stotisíc Indov. Najprv začal bojovať proti predsudkom. "Zákonodarstvo nemôže odstrániť predsudky - napísal v Times of India - Tie ustúpia iba trpezlivou prácou a výchovou". Vyčítal Juhoafričanom, že "živia predsudky tým, že ich legalizujú".

Bol nekompromisný aj voči svojej manželke, ktorá ako ortodoxná hindka odoprela vykonávať nízke práce v domácnosti, ktoré robili len "nedotknutelní". Gandhi ju žiadal, aby to robila s radosťou, alebo vôbec nerobila. Keď sa rozhodla za to druhé, vôbec to nerobiť, chcel ju vyhodiť z domu. Obaja však uznali svoju netrepezlivosť a sa zmierili.

Gandhi pochopil aj hodnotu celibátu. Po dohovore s manželkou sa zriekol pohlavného styku od roku 1906 až do svojej smrti /1948/. Cítil, že týmto zriekáním dosiahol väčšiu kontrolu aj nad inými.

Jeho manželka Kasturbai vydala krásne svedectvo o svojom manželovi, ktoré sa vyplatí celé prečítať :

preto súdiť". Gandhi vždy ponechával súd Bohu. Dúfal, že nenásilím prinúti generála Smutsa odvolať nespravodlivý zákon proti Indom. 16. augusta 1908 vyše dvetisíc Indov verejne spálilo svoje preukázy ná znak protestu proti diskriminačnému zákonu. Gandhi a mnohí Indovia sa dostali do väzenia. Odvtedy väzenie bolo pre Gandhoho častým osudom. V Južnej Afrike prežil 249 dní a v Indii až 2089 dní vo väzení. Vždy tam odchádzal s Bibliou a Gitou v ruke. Aj jeho manželka Kasturbai umrela roku 1943 vo väzení po 58 rokoch vzorného manželstva s Gandhim.

"Opravdivá cesta k šťastiu pozostáva v tom, - napísal Gandhi - že človek ide do väzenia a podrobí sa utrpeniam a strádaniam pre záujmy svojej krajiny alebo svojho náboženstva". Duša zajatca je slobodná, aj keď telo trpí. V žalári si preštudoval knihu "Civil Disobediencie", ktorú napísal Thoreau. Kniha urobila na neho hlboký dôjem. Bol v listovom styku aj s Tolstým. Roku 1924 Roman Roland porovnal týchto dvoch "apoštolov nenásilia": "U Gandhoho je všetko prirodzené, skromné, jednoduché, čisté, zatiaľ čo všetky jeho boje sú poznačené náboženským pokojom, kým u Tolstého všetko je pyšnou vzburou proti pýche, nenávisťou proti nenávisťi, naruživosťou proti naruživosti. V Tolstom všetko je násilie, dokonca ešte aj jeho učenie o nenásilnosti".

Gopal Krishna Gokhale, vodca indického národného hnutia, povedal o Gandhim, že "má v sebe podivnú duchovnú moc, ktorá môže obrátiť obyčajných ľudí okolo neho na hrdinov a mučeníkov". Na jeho výslovnú žiadosť roku 1915 Gandhi opustil Južnú Afriku a vrátil sa do Indie. Gokhale ho presvedčil, aby sa zriekol právnického zamestnania a celkom sa venoval činnosti za oslobodenie Indie.

pretože - podľa jeho mienky - zatlačovalo do pozadia to, čo mu je najvlastnejšie. Ale napriek tomu Gandhi dopomohol kresťanstvu v Indii, že mali k nemu úctu ako nikdy predtým.

"To, čo sa nepodarilo misionárom ani za 50 rokov - napísal istý indický spisovateľ - dokázal Mahatma Gandhi svojím životom a svojím väzením: obrátil oči Indov ku krížu". Iný spisovateľ, ktorý predtým vášnivo písal proti kresťanstvu, sa priznal: "poznal som, čo je kresťanstvo, až keď som to videl prežívané u Gandhiho".

Viacerí indickí politici a reformátori prejavovali sympatie voči Kristovi a jeho učeniu. Začiatkom 19. storočia radža Ram Mohan Roy vo svojej súkromnej škole uviedol Bibliu ako povinné čítanie a do základov svojej organizácie Brahma maj, ktorá mala prispievať k duchovnej a náboženskej obnove hinduizmu, položil aj viaceré kresťanské zásady. Jeho nástupca Kesabe Chunder Sen videl v Kristovi splnenie hinduizmu.

Gandhi nebol svätec, hoci mnohí ho pokládali za takého. "Ľudia hovoria, že som svätec, strácajúci sa v politike - povedal o sebe. Skutočnosť je, že som politik, usilujúci sa byť svätým". Živo si uvedomoval svoje chyby a slabosti. Priateľom sa zdôveril: "Mám svoje slabosti a hriechy. Ale mám aj niečo, čo pocitujú hlavne chudobní: vidia, že mám účasť na ich chudobe. Aj vy by ste mohli mať podobný vplyv, keby ste sa odhodlali konať tak, ako ja konám".

India si vždy uctievala askétov a svätcov, ktorí žili jednoduchým a odriekavým životom. Ich tajomná sila spočívala práve v tom, že sa vedeli zrieknúť toho, čo si svet váži. Gandhi to vycítil. Stal sa jedným z chudobných, čo bolo tajomstvom jeho úspechů a vplyvu. Vždy cestoval vlakom tretej triedy. Aké to bolo sebazaprenie, pochopí iba ten, kto

pozná Indiu.

Bol idealistom telom i dušou. Živo si uvedomoval Božiu prítomnosť v živote človeka a dôveroval Božej prozretelnosti. Hovorieval, že Boh sa postará o náš každodenný chlieb, ak budeme dôverovať jeho prozretelnosti.

Bol mužom posolstva, či už vo väzení alebo vo svojej pustovni. "V ňom je celá India", hovorievali o ňom. V jeho osobnosti sa spájali prastaré kultúrne a náboženské prvky Indie s ideálmi čistoty, pravdy a lásky - to sú aj základy indickej filozofie. Vo svojich ideáloch a zásadách bol veľmi blízko ku katolicizmu. Sám zachovával a vychvaľoval celibát, "ktorý katolicizmus uchoval svieži až doteraz". Veril v hodnotu pokánia za vlastné hriechy a za hriechy sveta. "Verím, že hory Himalaje sú biele, pretože v nich žiaria nespočetní svätci, ktorí žili v tamojších roklinách životom pokánia. Len také pokánie zachráni nás a naše náboženstvo pred skazou".

V náboženskej oblasti Gandhi bránil - ako všetci veľkí myslitelia Indie - ideu jednoty a súladu. Veril v základnú jednotu všetkých vecí i náboženstiev.

Istý dominikán, ktorý s ním spolupracoval dlhé roky, takto sa vyjadril o jeho názoroch: "Ako filozof Gandhi bol indickým Sokratom, ako politik bol indickým Lincolnom, ako náboženský mysliteľ bol indickým sv. Jánom, ktorý hlásal posolstvo Kristovho kríža".

Gandhiho náboženstvo bolo čosi celkom nové pre Indiu. Bolo to náboženstvo činu, ako sa sám vyjadril. Služba blížnemu mu bola rovnocenná službe Bohu. Stále zdôrazňoval náboženský podklad svojej činnosti a svojho správania, ktoré nebolo nič iné ako služba a oddanosť pravde. Božia podstata mu bola totožná s pravdou. Materializmus mu bol celkom cudzí.

Nedaleko mesta Ahmedabad si založil stre-
disko Ashram, ktoré sa o krátky čas stalo
známym po celej Indii. Gandhi tam viedol ne-
nepodobiteľný spôsob života. Sám našiel preň
výraz "Satyagraha"; satya znamená pravdu,
ktorá sa rovná láske; sú to vlastnosti duše;
agraha znamená silu; satyagraha je teda sila
duše, alebo silná duša.

Roku 1917 Gandhi začal viesť nenásilný
odpor proti bohatým anglickým farmárom, ktorí
využívali lacné sily indických robotníkov a
uvrhovali ich do biedy a hladu.

Roku 1919 sa odohrala veľká masakra bez-
branných Indov v meste Amritsar. Bristký ge-
nerál Dyer vydal rozkaz strieľať do zástupu
indického obyvateľstva, ktoré sa zišlo na ši-
rokom priestranstve proti zákazu zhromažďo-
vania. V masakre padlo okolo 400 ľudí a via-
cerí boli ranení.

Nasledujúceho roku Gandhi viedol celoná-
rodnú akciu spaľovania šiat, vyrobených vo
Veľkej Británii a povzbudzoval Indov, aby si
sami pripravovali látky na šaty.

Roku 1924 začal hladovku za zmierenie a
jednotu hindov a moslimov.

Roku 1930 viedol povestný "solný pochod"
k moru ako protest proti britskej vláde, pre-
tože jej "daň zo soli" považoval za nespra-
vodlivú. Touto akciou vymohol "Irvingovu
zmluvu". Vo svojom víťazstve videl triumf
duchovnej sily, ktorú vybojoval zbraňami do-
broty a viery, alebo ako sám povedal - evan-
jeliovým "princípom reči na hore".

Často čítaval Bibliu, ktorá ho inšpirova-
la v jeho činnosti. V Južnej Afrike i v Indii
mal medzi priateľmi veľa kresťanov. Oni ho
lepšie oboznámili s Bibliou a s kresťanstvom,
ku ktorému stál veľmi blízko. Odmietal však
kresťanstvo ako organizované spoločenstvo,

Jeho náboženstvo prenikalo všetky oblasti každodenného života. Pre Gandhiho politika nebola honbou za mocou; bolo to úsilie o pravdu, ktoré ho viedli do politiky.

Cez celý život bojoval proti sociálnym nespravodlivostiam, zastával sa práv "nedotknuteľných" páriov a usiloval sa o to, aby získal právo najnižším vrstvám ľudu, aby mohli chodiť do chrámu. Zdôrazňoval, že aj oni sú Božie deti ako všetci ostatní ľudia. Odpúšťal nepriateľom, často sa postil a mlčal, aby robil pokánie za druhých, alebo aby sám bol užšie spojený s Bohom.

Všade cítil Božiu prítomnosť. 28. januára 1948, dva dni pred svojou tragickou smrťou, povedal: "I keby som mal umrieť pod výstrelom nejakého šialenca, musel by som umierať s úsmevom na tvári. Nesmiem prechovávať v srdci hnev. Boh musí stále prebývať v mojom srdci a na mojich ústach".

Musel akosi cítiť, že skutočne taká bude jeho smrť. Krátko pred smrťou po atentáte povedal o indickom fanatikovi, ktorý strelil na neho: "nestíhajte ho za jeho zločin. Je to môj brat, ktorého sa mi nepodarilo presvedčiť".

Hoci Gandhi žil takým hlbokým duchovným životom, predsa zaujímal kritický postoj voči indickým kresťanom a voči misionárom. "Možno užívame pre Boha rovnaké meno - hovorieval - a tomu menu dávame odlišný obsah. To nemá význam. Nepotrebujeme obracať druhých ľudí slovom a spismi. To dokáže jedine príklad života. Náš život musí byť ako otvorená kniha, v ktorej môže každý čítať. Rád by som všetkých priateľov-misionárov priviedol k tomu, aby si nadobudli takýto pohľad na svoje poslanie. Bolo by menej nedôvery, žiarlivosti a sporov v náboženských otázkach, ale len pokoj a súlad".

ktorí chceli vyhlásiť hinduizmus za štátne náboženstvo. Najvyšší súd však rozhodol, aby aj táto sloboda bola zaručená v ústave. Zvítazil Gandhioho duch.

Roku 1954 v niektorých krajoch Indie povstala silná kampaň proti kresťanstvu. Vtedajší ministerský predseda Pandit Nehru v ostrej reči pred parlamentom odmietol návrh skupín nepriateľských kresťanstvu, ktoré žiadali, aby všetci cudzí misionári boli vypovedaní z Indie alebo aby ich činnosť bola postavená pod štátnu kontrolu. Keď Nehru roku 1964 umrel, India stratila posledného vodcu a nasledovníka Gandhioho. Neutrálny ráz indického únie, ktorý zaručoval ochranu všetkým menšinám, stal sa terčom ostrých útokov fanatických hinduistických skupín a organizácií. Gandhioho ideály o nenásilí a znášanlivosti pomaly miznú z dnešnej Indie. Nie je vylúčené, že indickí kresťania budú musieť podstúpiť veľkú skúšku pre svoje náboženské presvedčenie.

Záverom prinášame niekoľko myšlienok, ktoré rozširoval Gandhi počas svojho života a ktoré mu boli drahé.

"Aby sa nenásilie stalo skutočnou silou, musí začínať s duchom. Nenásilie, ktoré zahrňuje len telo a v ktorom nespolupracuje duch, je nenásilie slabocha a zbabelca; z neho nemôže vyjsť nijaká sila. Ak prechováme vo svojom srdci zlobu a nenávisť a iba predstierame, že sa nechceme pomstiť, nenávisť sa bude musieť vrátiť k nám a privedie nás k zániku. Všetky piesne a všetky rozhovory, čo vedú k nenávisti, treba dať na index".

"Utrpenie na vlastnej osobe je podstatou nenásilia a je volenou náhradou za násilie voči druhým".

Pravdu a nenásilie musíme urobiť vecou nielen individuálnej praxe, ale aj praxe skupín, spoločností a národov".

"Nenásilie je najväčšia sila, ktorú má ľudstvo k dispozícii. Je väčšia ako najmocnejšia deštruktívna zbraň."

"Netreba peňaží na to, aby človek bol múdry, čistý a dôstojný".

"Jediný tyran, ktorého uznávam na tomto svete, je vždy ten 'malý hlas' vnútri" - /svedomie/.

"Niet ľudskej inštitúcie bez nebezpečenstiev. Čím väčšia je inštitúcia, tým väčšie sú možnosti zneužitia. Demokracia je veľká inštitúcia, preto aj možnosti jej zneužitia sú veľké".

Disciplinovaná a osvietená demokracia je najskvelejšou vecou na svete".

"Podľa mojej skromnej mienky, nespolupracovať so zlom je práve takou istou povinnosťou ako spolupracovať s dobrom".

"To nie je nenásilie, ak milujeme iba tých, čo nás milujú; nenásilie je iba to, ak milujeme tých, čo nás nenávidia".

"Čo je hodná viera, ak sa nepremení v čin? Pravda je Boh a Boh je pravda".

"Nazývať ženy slabším pokolením je ohováranie; to je nespravodlivosť muža voči ženám".

"Nemám nič nové, čím by som mohol poučiť svet. Pravda a nenásilie sú také staré ako vrchy. Všetko, čo som urobil, bolo iba pokusom experimentovať v obidvoch veciach v takej širokej miere, v akej mi to bolo možné".

"Nech nikto nehovorí, že je nasledovníkom Gandhího. Stačí, keď ja budem svojím vlastným nasledovníkom. Viem, akým nedokonalým nasledovníkom seba som ja sám, pretože nežijem

"Ruža nepotrebuje propagandu. Šíri svoju vôňu na všetky strany". Gandhi odsudzoval každý prozelitizmus. Sľuboval, že sa bude modlievať za to, aby každý hind bol lepším hindom, každý mohamedán lepším mohamedánom a každý kresťan lepším kresťanom. Bol presvedčený, že všetky náboženstvá vedú k Bohu, že sú iba rôznymi cestami k Bohu. Toto jeho presvedčenie mohlo byť správne, keby šlo o prirodzené náboženstvá. To však neplatí o kresťanstve, ktoré je zjaveným náboženstvom. Ak sám Boh ukáže ľuďom cestu k sebe a do svojho kráľovstva, vtedy tá cesta musí byť lepšia, než sú všetky iné ľudské cesty.

Negatívny postoj voči misijnej činnosti zdedil po svojom otcovi. V mladosti často počul, ako sa kresťanstvo stotožňovalo s jedným mäsa a užívaním alkoholických nápojov. Neskoršie jeho osobné zážitky poopravovali tieto nesprávne náhľady z mladosti, ale ich celkom neodstránili. Gandhi videl v každom konvertitovi na kresťanstvo akýsi úkon nevernosti a oslabenia lásky k vlasti. "Keď prechádzam krížom-krážom Indiou, stretávam sa s mnohými indickými kresťanmi, ktorí sa skoro hanbia za svoj pôvod, za náboženstvo svojich predkov a za odev svojich rodičov. Napodobovanie Európanov, ako to vidíme u Anglo-Indov, je niečo hrozné, ale že indickí konvertiti napodobujú Európanov, to je priam zločinom na ich vlasti, a nielen na vlasti, ale aj na ich novom náboženstve".

Keď India dosiahla roku 1947 politickú nezávislosť, vplyv Gandhiho bolo vidno aj na formulovaní indickej ústavy, ktorá zaručovala rovnaké práva všetkým menšinám; každý občan mal zaručenú slobodu pri voľbe náboženstva; všetkým príslušníkom rozličných náboženstiev sa priznávalo právo vyznávať verejne svoju vieru a ju aj šíriť. "Šírenie viery" vyvolalo veľký odpor zo strany nacionalistických hindov,